

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 30 peti vrst & Dln 2, do 100 vrst & Dln 2.50, od 100 do 300 vrst & Dln 3, večji inzerati peti vrst & Dln 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Dln 12, za inozemstvo Dln 20. — Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Napetost na Daljnem vzhodu narašča:

Možnost prekinitve diplomatskih odnošajev med Sovjetsko Rusijo in Japonsko

Vsi japonski konzuli so že zapustili rusko ozemlje, prav tako pa so odpoklicani tudi vsi ruski konzuli na Japonskem — Nov protest Moskve v Tokiju — Nevarnost vojnega konflikta vedno večja

Bukarešta, 4. oktobra. »Universale« javlja, da je japonski generalni konzul v Odesi legacijski svetnik Siroto s celokupnim osebjem konzulata in z arhivom konzulata, ki je bil v 27 kovčegih, prispel v Rumunijo ter bo začasno ostal v Bukarešti. Japonska vlada je vsem svojim konzulatom v Sovjetski Rusiji dala nalog, naj zapustijo Rusijo. V Sovjetski Rusiji ostaneta samo poslaništvo in generalni konzulat v Moskvi. Kakor se doznava, je tudi Sovjetska Rusija dala svojim konzulatom na Japonskem isti nalog.

London, 5. oktobra. br. V tukajšnjih diplomatskih krogih z napetostjo zasledujejo razvoj odnošajev med Sovjetsko Rusijo in Japonsko. Izjave japonskega zunanega ministra, da se Japonska ne bo zmenila za sklepe Društva narodov, marveč bo šla za svojim ciljem na Kitajskem in storila vse, da ga doseže, je izzvala v ruskih krogih veliko ogorčenje. Kakor se doznava, je včeraj ruski poslanik v Tokiju vložil oster protest proti japonskemu prodiranju na Kitajsko, ki ograža tudi ruske interese na Daljnem vzhodu. Sprejet je bil tudi v

posebni avdienci pri japonskem cesarju, ki ga je pridržal na kosilu. Tega kosila sta se udeležila tudi japonski ministrski predsednik in zunanji minister. Kakor se zatrjuje, je ruski poslanik zagrozil s prekinitvijo diplomatskih odnošajev, če bo Japonska še nadalje postopala tako, da spravlja v nevarnost interese drugih držav na Kitajskem. Dejstvo, da so vsi japonski konzuli zapustili ozemlje in ruski konzuli odpotovali z Japonske, dokazuje, da so odnošaji do skrajnosti napeti.

V londonskih krogih zatrjujejo, da se i

v Moskvi dobro zavedajo, da bo prej ali slej prišlo do spopada na Daljnem vzhodu. Japonci so sedaj zelo zaposleni na Kitajskem, kjer niso računali, da bodo naleteli na tako odločen odpor. Ni izključeno, da bo Rusija izkoristila to priliko ter prisilila na pomoč Kitajcem, kar bi seveda pomenilo vojno med Japonsko in Rusijo. Ruska armada na Daljnem vzhodu je že pripravljena, a tudi Japonci z vso naglico koncentrirajo svoje čete v Mandžuriji, kamor prihajajo vsak dan novi transporti.

Rekonstrukcija vlade

Nove ministre so dobili resori: pravosodje, prosveta, pošta, šume in rudniki ter telesna vzgoja — Brez portfelja so sedaj štirje ministri

Beograd, 4. oktobra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. so kraljevi namestniki z ukazom od 14. t. m. sprejeli ostavko, ki so jo predložili gg. pravosodni minister dr. Niko Subotić, gradbeni minister dr. Marko Kožul, minister za gozdove in rudnike Djura Janković, prosvetni minister Dobrovoje Stošević, poštini minister dr. Branko Kaludjerčić in minister za telesno vzgojo dr. Josip Rogić, ter jih postavili na razpoložanje, imenovali so pa za pravosodnega ministra podpredsednika senata Milana Simonovića, za ministra za gozdove in rudnike bana vrbaske banovine Bogoljuba Kujundžića, za gradbenega ministra ministra na razpoložanju in narodnega poslanca Dobrovoja Stoševića, za ministra brez portfelja narodnega poslanca dr. Nika Novakovića, za ministra za telesno vzgojo narodnega poslanca dr. Vekoslava Miletića, za poštne ministra podpredsednika narodne skupštine Vojka Cvrkića, za prosvetnega ministra upokojenega pomočnika prosvetnega ministra Dimitrija Magaraševića.

Spremembo v vladi, izvršene z večerajno rekonstrukcijo, so zgolj osebnega značaja. Novi minister pravde Milan Simonović, dosedanj podpredsednik senata in predstavnik vladnega kluba senatorjev, je bil že večkrat minister. Prispel je preje radikalni stranki, pozneje JNS, lani pa je vstopil v tkz. delovni klub senatorjev.

Novi minister za šume in rudnike dr. Bogoljub Kujundžić je bil svoj čas minister agrarne reforme in večkrat zaporedoma narodni poslanec. Po smrti kralja Aleksandra je ostal ban vrbaske banovine, odkoder prihaja sedaj na položaj ministra za šume in rude.

Minister za pošte Vojko Cvrkić je eden mlajših militantnih poslancev JRZ. Po poklicu je advokat v Čacku. Za narodnega poslanca je bil izvoljen l. 1935 na Jevtičevi listi.

Dr. Vekoslav Miletić, naslednik ministra

Rogića, je iz Dalmacije Poslanec je od l. 1931. Sedaj živi stalno v Beogradu. Je eden izmed onih Hrvatov, ki so pristopili k JRZ.

Dalmatince je tudi dr. Niko Novaković, ki je poleg dr. Behmena, dr. Djordjevića in dr. Kreka četrti minister brez portfelja. Dr. Novaković je zdravnik v Kninu ter je predsednik banovinskega odbora JRZ za primorsko banovino.

Dosedanji prosvetni minister Dobrovoje Stošević je menjal resor ter bo odslej upravljaval gradbeno ministrstvo namesto dr. Kožula.

Novi prosvetni minister Dimitrije Magarašević je bil že svoj čas pomočnik ministra prosvete in se je na tem položaju dobro uveljavil. V prosvetnem resoru ga čakajo mnoge naloge, ki so vredne, da jih vzame v roke objektivni in za prosveto vnet moč.

Napetost v Palestini narašča

Angleške oblasti so do skrajnosti poostrele varnostne ukrepe, vendar pa Arabci ne mirujejo

Jeruzalem, 5. oktobra. tr. Britanska oblasta so odločena za vsako ceno ohraniti red in mir v državi in odločno zatreti morebitne nered. S tem namenom so izdala razglas, ki opozarja prebivalstvo na najstrožje kazni za nered. Policija in njene patrulje so močno pomnožene in križarijo po Jeruzalemu in Jafi. Urejena je tudi posebna letalska služba; letala neprestano letajo precej nizko nad Jeruzalemom. Vrhovni jeruzalemski muftij je še vedno v Omerovi džamiji, ki jo imajo muslimani za svojo tretjo svetinjo in policija baš zato ne more in noče vdreti vanjo. Precej arabskih trgovcev se je pridružil delni stavki, mnogo trgovin je zaprtih.

V arabskih krogih se kaže nezadovoljstvo zaradi ostrih ukrepov britanskih oblasti. Sirijski odbor za obrambo Palestine je izdal apel na Arabce živeti v Egiptu, Iraku, Jemenu in Hedžasu. Ta apel so izročili tudi britanskemu visokemu komisarju v Jeruzalemu, dobila ga bosta tudi britansko kolonijsko ministertvo in tajništvo DN. Apel govori o potrebi čim večje solidarnosti med Arabci in poziva britansko vlado, da uredi palestinsko vprašanje tako, da bo ustrezno arabskim zahtevam in njihovim pravicam.

Jeruzalem, 5. oktobra. AA. V samem mestu vlada mir, toda po raznih znakih bi se dalo soditi, da se vrše v okolici podobna nasilja in atentati kakor pred dvema letoma. Telefonska zveza Jeruzalem-Jafa je prekinjena. Izvedelo se je, da so napadali poveljstvo streljani na delavce, ki so jo hoteli popraviti.

Sabotaža na vse strani

Jeruzalem, 5. oktobra. br. Na angleške ukrepe v Palestini odgovarjajo sedaj Arabci s satotajnimi dejanji, ki utegnejo povzročiti Angležem ne samo velike pragačice, marveč tudi veliko škodo. To dokazuje zlasti dogodek v Transjordaniji. Sročili so namreč Arabci na več krajih pogladi v zrak daljnovod za pretakanje olja iz Musula v Haifa. Najprej so porezali telefonske žice, tako da niso mogli klicati na pomoč, nato pa so na raznih krajih z dinamitom podminirali daljnovod in ga pogladi v zrak. Ogromne količine olja se sedaj izlivajo po planjavah in puščavah. Predno so utegnili alarmirati glavne obrate, so šle že velikanske množine olja v izgubo. Arabci so porušili tudi železniško progo Jeruzalem-Haifa. Porezali so tudi vse telefonske napeljavice. Ko so prišli delavci, da bi jih popravili, so na nje streljali. Prav tako so s streljanjem preprečili popravilo razdrte proge.

Mussolinijev sin gre v Španijo?

Rim, 5. oktobra. AA. Znova se širi govorice, da bo Mussolinijev sin Bruno odšel kot prostovoljec v Španijo in da si bo vzel za svojega letalskega druga znamenitega italijanskega letalca Bissa. Teh govorice tu niti ne potrjujejo niti ne demantirajo.

Zagrebski balet v Ljubljani

Drevi nastopi v naši operi z baletom „Hudič na vasi“ — Vtisi z generalike Mlakarjevega baleta

Ljubljana, 5. oktobra. Eni pravijo »Hudič na vasi«, drugi zopet »Vrag na vasi«, oboje pomeni isto, resnica je pa le ena, da bo Mlakarjev balet enačica za vse one, ki ljubijo ples.

Z dopoldanskim brizgalom je prispela večeraj zagrebska ekipa v Ljubljano. Šestnajst gospodov in dam in 6 in pol letno dete, mala Čagodajeva, pravi plesni fenomen! Na kolodvoru je pričakala plesalca ga Pia Mlakarjeva; pozdravi vseppek, pa takoj v hotel »Slon«, ki ga sicer podirajo, ostalo ga je pa še vseeno toliko, da je sprejel pod svojo streho plesalce iz Zagreba.

Gostje so bili vidno utrujeni, saj so morali do Zidanega mosta stati, kar pa ni kraljo dobrega razpoloženja. Hitro v hotel, pa še hitreje v opero k vajam, ki so bile dolocene za 10. uro, vlak pa je prispel komaj ob 10.45. Dopoldanska skušnjava je trajala do 2. ure, popoldne je bila še ena, zvečer pa generalika. Napor je bil vsekakor zelo velik.

Vse, kar se je do tedaj vedelo o »Hudiču na vasi«, ni bilo nič v primeri s tem, kar smo videli zvečer. O Mlakarjevi dvojici moras pisati v superlativih. Tu je srce, znanje in ljubezen združeno v taki meri, da se podajanj hudič in ne najdeš besedi, ki bi dovolj točno označile zadovoljstvo in priznanje.

Izmed zagrebskih gostov je omeniti »Vraga«, g. Harniša, vragico g. Orlovo, ter ostale dame in gospode. Vsem se vidi, da so v »Hudiču na vasi« doma, čeravno so ga zadnjič plesali v aprilu.

Rektor Lhotka, komponist baleta je tudi v Ljubljani in se sodeloval pri vajah. Kol že omenjeno, bo poglavje zase mala punčka Čagodajeva, katero je dve leti učil naš znani baletni mojster Maks Froman, ki ima sedaj v Ljubljani svojo baletno šolo. Že tedaj, v štiriiletnem detetu, je spoznal izreden talent, in se ji obeta sijajna plesna bodočnost.

Zagrebski gostje so navdušeni nad Ljubljano, po vtisni so vsi prvič med nami. Žele, da bi balet uspel in se mnogokrat izjavljali. Ljubljanski baletni zbor je zelo pomnožen in odlično harmonizira z zagrebskim. Tu di deca je prav dobra. V ansamblu sodeluje še ženski in moški zbor, deloma tudi s petjem. V našem baletnem zboru se je potrudila prav sleherni plesalca, da tako vsi pripomorejo k čim večjemu uspehu Mlakarjevega baleta.

Pozno v noč je končala generalna vaja, odšli smo iz opere v zavesti, da bo zvečer lep, čudovit večer, visoka pesem plesa, kjer bomo zopet spoznali vse vrline Mlakarjevih pa ljubljanskega in zagrebskega baleta. Muzikalno vodstvo plesne opere ima dir. Polič.

R. Kos

Zagrebski balet pred kolodvorom v Ljubljani. Prva od leve Pia Mlakarjeva. Foto R. Kos

Novi napad na angleške vojne ladje

Skrivnostne podmornice v Sredozemskem morju kljub kontroli še niso izginile

Valencia, 5. oktobra. tr. Šele danes je bilo objavljeno poročilo, sprejeto preko semafora na rtu San Antonio, ki leži nekoliko severno od pokrajine Alicante o večerajšnjem zagotnem napadu na angleške vojne ladje.

Včeraj zjutraj ob desetih sta opazili dve angleški torpedovki, ki sta pluli približno 25 milj vzhodno od rta San Antonio. Obe ladji sta krenili proti severovzhodu in ne nadomna povečali svojo hitrost. Takoj nato so se čule tri močne eksplozije. Nadaljujoč z isto brzi sta angleški ladji izvajali razne manevre in istočasno spuščali globinske mine. Domnevajo, da sta bili napadeni od katke podmornice in da sta takoj nato poskušali jo izslediti in uničiti. Ob 14.30 sta se ladjama pridružili še dva an-

gleška rušilca in eno vodno letalo. Deset minut nato sta privozili še dve angleški bojni ladji, ob 15. pa še ena torpedovka. Teh sedem bojnih ladij se je razdelilo v dve skupini in je vsaka zase nadaljevala preiskavo v jugovzhodni smeri. V tej akciji sta sodelovali tudi dve vodni letali. Ob 15.35 je bilo na nekem mestu opaziti gost stebel dima, naskar se je del ladij oddaljil. Prva skupina torpedovk je krenila proti jugu.

London, 5. oktobra. AA. Po poročilih, ki so smoti prihajale v London se iskanje nezane podmornice, ki je napadla angleški rušilec »Basilisk«, nadaljuje. Podmornica se je takoj po napadu potopila in izginila v nemani smeri.

Politični obzornik

Kdo ne pride na krmilo?

V Zenici so priredili političen shod pristaši bivše radikalne stranke. Glavni govornik je bil polkovnik v p. Nikola Premović, ki je pri skupščinskih volitvah 5. maja 1935 kandidiral na listi bivšega ministra Bože Maksimovića. Govoril je obširno o političnem položaju in se seveda dotaknil tudi sporazuma, ki ga že politre-tje leto sklepa združena srbijanska opozicija z dr. Mačkom. Govornik je izjavil, da ne verjame, da bi dejansko prišlo do tega sporazuma. Če ne preje, ko bo treba se sporazumeti glede mej med svobodno Hr-vatsko in svobodno Srbijo, pride med obema strankama do takšnih nesoglasij, ki bo do izključile vsako premostitev. Med drugim je Premović v svojih izjavah poudarjal: Dokler bo združena srbijanska opozicija zahtevala spremembo sedanje oblike državne ureditve, ne more biti go-vora o tem, da bi dobila v roke vladno kr-milo.

Srškičevci se vračajo v radikale

Pokojni dr. Milan Srškić, bivši ministrski predsednik, je imel v Sarajevu precej pristašev. Ko je prišla na krmilo dr. Stojadinovića vlada in bila osnovana JRZ, se Srškić s svojimi pristaši ni pridružil novi stranki. Ko je umrl, so njegovi smišljeniki ostali brez vodje. Sedaj se hočejo pridružiti staroradikalni skupini Ace Stanojevića. Pogajanja za združitve so se vršila 30. septembra v Sarajevu. Srškičevci sta zastopala prof. Milutin Popović in bivši podban dr. Dušan Petrović, Stanojevičev skupino pa trgovec Peter Aleksić. Na tem sestanku je bila v načelu sklenjena združitve, ki jo je tudi odobril tudi zbor zaupnikov obeh frakcij.

„Ena misel, ena volja in en vodja!“

Organizacija hrvatske seljačke stranke za 3. okraj v Zagrebu je imela te dni članski sestanek, na katerem sta govorila dr. Mačkova poslanca Milutin Majer in Ljudevit Tomasić. Tomasić je v svojem govoru razpravljal tudi o vprašanju sporazuma. Poudarjal je, da so pri pogajanjih beograjske delegacije opozorili na to, da se demokratske ideje ne smejo omejevati samo na vzpostavitev državljskih svobod, marveč da jih je treba uveljaviti tudi potem, ko gre za pravice hrvatskega naroda kot celote. Hrvati imajo danes eno misel, eno voljo in enega vodjo. Dr. Mačka ni treba mnogo razmišljati o tem, kaj misli hrvatski narod, ker je on utelotenje hrvatske narodne volje in vseh hrvatskih narodnih zahtev. Zato Hrvati s polnim zaupanjem spremljajo potek dogodkov, prepričani, da bo dr. Maček dal svoj pristanek samo na ono, kar jih bo privedlo v njih narodno svobodo.

Novi uspehi ruskega letalstva

Pariz, 5. oktobra. tr. Velik zakoplov ruske konstrukcije, katerega prostornina znaša 19.600 kubnih metrov, se je spustil v zelo neugodnih meteoroloških prilikah na polet, da bi potokel vse rekorde poleta brez obnavljanja pogonskega materiala. Že doslej je ruski zakoplov tolkel rekord nemškega zakoplova, ki je letel doslej največ 127 ur brez prekinjenja, dočim je ruski v zelo neugodnih vremenskih prilikah vzdržal v zraku 130 ur.

Spremembe v sovjetski vladi

Berlin, 5. oktobra. AA. Iz Moskve poročajo: Z ukazom sovjetske vlade sta imenovana dva nova namestnika ljudskega komisarja za zunanjo trgovino Here Kalov in Cvaljev, ki sta dve povsem novi osebnosti, ki se doslej še nista izkazala v javnem življenju. Tudi za podpredsednika državne banke je imenovana doslej povsem neznanca oseba, nekdo Kabanov.

Vesti iz Španije

Salamanca, 5. oktobra. AA. (DNB). Vrhovno poveljstvo nacionalističnih čet poroča: Navzile skrajnemu vremenu so na vzhodnem odseku asturskega bojišča naše čete napredovale in zasledile postojanko oboli Sierra Cavadonga. S tem napredovanjem je severna črta povsem zaokrožena. Tudi na leonskem bojišču so naši navzile delujo zavzeli Sen Tiso, severno od Varvigerosa. Obdržali so Penago ter napredovali proti Khoma del Ajo. Zavzeli so tudi gorski greben San Husto. Sovražna letala so bombardirala nekatere kraje na južnem bojišču.

Borzna poročila.

Inozemske borze
Curih, 5. oktobra. Beograd 10, Pariz 14.55, London 21.5457, New York 435, Bruselj 73.90, Milan 22.93, Amsterdam 240.60, Berlin 174.70, Dunaj 72.76 do 81.85, Praga 15.25, Varšava 32.25, Bukarešta 2.25.

Hči Samuraja

Divno prirodo lepote. Prava slika današnje Japonske in njenih ukoreninjenih običajev.

V glavni vlogi: Setsuko Hana in Isamu Kosugi. Glasba: Kōzō Yamada, dialog nemško-japonski.

PREMIERA JUTRI 7. T. M. V KINU SLOGI

Prisilne odpovedi v septembru

Stanovanja so bila odpovedana večinoma v predmestjih

Ljubljana, 5. oktobra. V preteklem mesecu je dobilo v Ljubljani 129 strank sodnijski odgovor na stanovanja. Število prisilnih odpovedi se je nekaj mesecev sode okrog številke 130. Od začetka tega leta do konca septembra je bilo stanovanj sodnijsko odpovedano 1199 strankam. Delitev tega števila z devetimi meseci tudi pokaže, da odpade na vsak mesec okrog 133 stanovanjskih odpovedi. Sodili bi po tem, da so se stanovanjske razmere ustale, ali z drugimi besedami rečeno, da je v Ljubljani število strank, ki ne plačujejo najemnine, nekako konstantno. Kakor v prejšnjih mesecih je šlo namreč tudi v septembru večina prisilnih odpovedi na račun neplačane najemnine.

Septembrske prisilne odpovedi pa so značilne še zaradi tega, kar kažejo, da je bila večina stanovanj odpovedana v predmestjih, v Siskli, v Mostah in v bližnji okolici. Stranke, ki žive v neurjenih denarnih razmerah z nestalnimi dohodki, so bile primarne izletnice na periferijo v cenejša stanovanja. Hišni posestniki v sredini mesta in bliže sredine po dobljenih izkušnjah ne oddajajo več svoja stanovanja »sumljivo« strankam. Seveda bodo tudi hišni posestniki v predmestjih in v bližnji okolici kmalu sestavili črno listo stanovanjskih

zastojkarjev, katerim ne bo ostalo nič drugega kot selitev v barake. Drugo, kar vzbudi pozornost, ko človek pregleda razloge za prisilne odpovedi, so odpovedi zaradi nemoralnega vedenja in početja strank. Gospodari so začeli bolj strogo upoštevati ne samo gnotne kvalifikacije temveč tudi moralno kvalifikacijo svojih strank. V tem pogledu so navedeni razlogi za odpoved namavost presenetljiva ljubljanska kronika. Sodišče ugotovi slehernemu gospodarju, ki zahteva prisilno odpoved. Stranka se lahko pritoži, toda malo je strank, ki sem jim ljubi dokazovati pred sodiščem, da jih je gospodar glede na moralno kvalifikacijo krivično ocenil. Stranka, ki spozna v gospodarju človeka, ki se vrtka tudi v zasebno življenje, je vesela, da takega gospodarja nima več v bližini in se kar hitro izseli drugam, v tolerantnejše okolje. Nadalje je treba pomisliti, da je v Ljubljani čedalje več najemnikov, ki imajo majhna stanovanja s svojo »gospodino«, ki razen gospodinskih opravil še druge funkcije v stanovanju. Se več je pa samec, ki jim prihajajo samice pogosto pritiš gumb in zašiti nogavice. Je pa tako, da si ne morejo vsi, ki so samo biološko ne pa tudi denarno za žentev zreti, ustvariti svoj dom v skladu z vsemi moralnimi predpisi.

Nevarni poplav na Barju zmanjšana po regulaciji Ljubljanice

Ljubljana, 5. oktobra. Regulacijo Ljubljanice smo pričeli po vojni med večja javna dela. Pri nas imajo javna dela predvsem to značilnost, da se vlečejo brez konca in kraja. Regulacija Ljubljanice pa je bila eno izmed najbolj nujnih del. Barje je zadnja desetletja je bilo pomembno kot poljedelska tla, zato je bilo potrebno čim bolj omejiti skoraj redne poplave, če jih že ni mogoče povsem odpraviti. Mnogi so mislili, da gre predvsem za osuševanje Barja ter da je bilo treba zaradi tega poglobiti strugo skozi mesto, kjer je rečno dno tvoril greben naplavin. V resnici je Barje v splošnem že dovolj osušeno, to se pravi, da se talna voda ne sme mnogo več znižati; barjanska zemlja zahteva precej vlage. Suha je nerodovna in razpada v rjavkast ali sivkast prah, podoben pepelu. Barjanska zemlja je v resnici nastala iz prepereloga močvirnega rastlinja, zato jo tudi mnogi imenujejo rastlinski pepel. Da bi med suho vodo v Ljubljani in njenih pritokih na Barju preveč ne upadla, jo bodo regulirali z zapornicami. Zapornico pri cukrarni bo šele treba zbetonirati, podobno, kakršna je v Gruberjevem prekopu. Voda v Ljubljani pa ne bo smela preveč upasti tudi zaradi rečne plojbe, ker bi sicer ne mogli iztovarjati blaga, pa tudi težki tovorni čolni bi lahko nasledili.

Regulacija Ljubljanice v mestu pa ne koristi samo Barju, temveč tudi mestu samemu. Dokler Ljubljana ni bila regulirana, mesto ni imelo tudi popolne kanalizacije, ki je v zvezi z reko. Z regulacijo Ljubljanice so hkrati izpolnjevati kanalizacijo. Regulacija reke je pa bila potrebna tudi zaradi ureditve nabrežij v arhitektonskem in prometnem pogledu. V zvezi z regulacijo Ljubljanice je gradnja mostov in rečnih peris. Dokler reka ni bila regulirana, mesto tudi ni imelo primernega tovarnega pristanišča v Trnovem, kakor tudi ne športnega pristanišča. Ker je bila regulacija Ljubljanice torej v splošnem interesu, so se tudi stroški delila na državo, banovino in mestno občino. V splošnem interu je pa tudi bilo, da bi bilo delo čim prej končano. Zavrlelo se je pač najbolj zaradi tega, ker so dajali premajhne kredite za stavbne stroške. Zadnja etapa del se je precej zavlekla zaradi terenskih težko in vremenskih neprilic. Javna tajnost je, da je podjetje utrpelo veliko izgubo. Govore celo o milijonski vsoti.

Delo, ki se ga začeli 17. marca 1935, bi moralo biti po programu končano letos marca. Toda lani se je izredno zavleklo in podjetje je bilo prisiljeno zaprositi stavbno ministrstvo za podaljšanje termina. Ministrstvo je prošnji ugodilo in rok je bil določen na 17. t. m. V glavnem je bilo delo končano do tedaj, samo nekatera postranska opravila so se zavlekla čez termin. Čeprav podjetje pri vsem delu ni imelo mnogo sreče, je vendar delo končalo pred jesenskimi deževji, ki bi lahko napravilo še mnogo večjo škodo. Nekajkrat so morali prenehati delati v Gruberjevem prekopu ob razvodju, kjer so zbetonirali tako zvan prag. Zbetoniranje je temelj za pritrjevanje prenosne zapornice, da bodo strugo lahko zaprli, n. pr., ko jo bodo morali čisti ali popravljati brežine.

Te dni se je najlepše pokazalo, kako velikega pomena je regulirana Ljubljana za Barje. Zdalj voda odteka po Ljubljani mnogo hitreje; morda je odteče skozi mesto po Ljubljani prav toliko, če ne več, kakor po Gruberjevem prekopu, med tem ko se je je prej odteklo mnogo več po prekopu. To se zelo pozna na Barju. Ob takem deževju bi bile prejšnje čase na Barju velike poplave, zdaj pa Ljubljana v primeri z neprestanim deževjem ni mnogo nad normalo. Nevarnost poplav na Barju je zelo zmanjšana, kar velja seveda tudi za primer poletnih nalivov, ko se pravi izredno mnogo vode na Barje s krimskega pogorja.

Regulacija Ljubljanice je vodila posebno terenska sekcija, ki bo končala svojo nalogo, čim bo zbetonirana še zapornica pri

cukrarni. Zdalj pa čaka mnogo dela še mestno občino samo. Predvsem bo treba urediti dovoze k tovarnemu pristanišču na Trnovskem pristanu. Tudi nabrežne ograje so samo še začasne in postavitev stalne — betonske — ograje bo najpoznejše čez dve leti že zelo aktualna. Prej ali slej bo treba urediti tudi nabrežja, ki so jih prejšnje čase še krasili lepi drevedori, a so zdaj le žalosten ostanek nekdanje lepote. Dandanašnja doba pa tudi zahteva drugače parke in drevedore. Brez odlašanja bi pa bilo treba napraviti prometni red na nabrežjih, k čemur spada tudi rekonstrukcija cest in znavanje stavbne črte, n. pr. delno na Grudnovem nabrežju in Trnovskem pristanu.

Z Ljubljano bo še precej dela; prihodnje leto se bodo menda vendar lotili popravila razpadajočega opornega zidovja na Grudnovem nabrežju. Komisij ter ugotavljanja, kakšen je beton in kdo je kriv, da zidovje razpada, je bilo menda že dovolj. Drugo večje delo v zvezi z regulacijo Ljubljanice bo prej ali slej regulacija Hriberjevega nabrežja, kar bo postalo aktualno, čim bo sezidana Mayerjeva hiša. Po nekem načrtu prof. Plečnika bi naj bilo ozko nabrežje razširjeno s prevrsto teraso nad opornim zidovjem. Del te regulacije so že narejena stopnišča pri Gerberju in Gledališki stolbi. Pred dnevi se je pa tudi pokazalo, kako slabo je poskrbljeno za reševanje ob nesrečah, ko kdo pade v Ljubljani v reko. Od Gallusovega nabrežja na desnem bregu in Dvornega trga na levem bregu pa tja do bolnice ni primernih obrežnih stopnic. V vsem mestu ni tudi nobenega rešilnega čolna.

Z Ježice

— Pogreb Ive Trošta. Po vpokojitvi se je naselil pri nas upravitelj narodne šole v Tomišlju, priznani mladinski pisatelj in marivir kulturni delavec g. Ivo Trošt. Šele pred meseci se je preselil v Ljubljano, za Bežigrad 15, kjer je nanaglo umrl. Pogreb bo danes ob 16.15 izpred hiše šalosti k Sv. Križu. Tudi na Ježici je 72-letni mož poznoro sledil vsem dogodkom, zlasti se delovanju Sokola, čigar starost je bil dolgo vrsto let. Bil je seveda zvest napredni politiki in našemu tisku. Sokol Ježice je položil k rakvi žalni venec in pogrebu se udeležil v kroju.

— Marsejska plošča. Te dni je izgotovil kamnosek g. Novak krasno marmorno marsejsko ploščo, ki bo 10. t. m. slovesno vzidana v pročelje Narodne šole v Domžalah. Vabimo k manifestativni udeležbi, odhod z vlakom ob 8. jutraj.

Iz Maribora

— Organizacija brezposelnih učiteljev. Razmere so zdaj take, da se ustanavljajo društva, o katerih bi človek ne mislil, da so potrebna. Vendar je pa ustanavljanje takih društev dandanes krvava potreba. Tako je bila te dni ustanovljena v Mariboru organizacija brezposelnih učiteljev. Naloga tega društva je nadalje izobraževanje brezposelnih učiteljskih aspirantov in sicerbi za njihovo nastanitev.

— Gledališče. V sredo zvečer bo premiera drame »Marije Stuart«. V četrtak ob 20. uri bo prva repriza pri primeri lepo uspešnega dela »Revizor«. Predstava je za red B.

— Z vojaškega urada. V mariborskem mestnem vojaškem uradu so razpisali naslednjih natečajev: sprejme se v aktivno vojaško službo 15 zdravnikov vsega zdravstva in 5 mag. farmacije. Rok vlaganja prošnje je do 1. novembra. Podčastniška konjeniška šola v Zemunu sprejema prošnje do 15. oktobra. Pogoji so razvidni med uradnimi urami na mestnem vojaškem uradu.

— V Kolahkih je tedaj kr. Preteklo nedeljo zvečer so pri nekem posestniku v Kolahkih pri Mariboru kotuhali. Med delom so fantje drug drugega zbadali. Nastal je prepri in že so se zabliicali noči. Med pretepom se je s krvjo obliki zgrudil 45-

letni vinkar Karol Hladnik iz Kolahkov. Zeboden v pljuča je moč kmalu izdihnil. Kot ubijalec so orožniki prijeli 21-letnega delavca Josipa Danika, ki je dejanje priznal.

— Nova tekstilna tovarna v Mariboru. V trgovinski register v Mariboru je vpisana nova tekstilna tovarna Novak & Co. Sedež nove industrije je v Melju na prostoru bivše Vemaverjeve kame industrije.

— Kroglice v srce. Na Betnavski cesti 34 stanujoči 18-letni pekovski pomočnik Alojz Horvat si je včeraj dopoldne v samonamernem namenu pognal kroglo v srce. Nevarno ranjenega obupa so policajni reševalci prepeljali v tukajšnjo bolnico. Kaj je gnalo mladenca v obup, na znanje.

Sokolska tomobola v Trbovljah

Trbovlje, 4. oktobra. Nedeljske sokolske tombole so se udeležile velike množice ljudstva iz vseh rudarskih revirjev in okolice. Tombola bi se morala začeti že ob 14. ur, kar pa so vedno še prihajali iz trboveljskih kolonij in sosednih revirjev v gradah srede željni ljudje, se je tombola začela šele ob pol 4. uri. Torej s polno urno zamudo. Lahko rečemo, da še nobena sokolska tombola ni bila tako dobro oblikana, kakor včerajšnja, kar je pač pripisati dejstvu, da so bili tudi letošnji dobitniki izredno številni in bogati. Pred začetkom tombole je igrala sokolska godba na pihala, kar je nestrpno množico nekoliko pomirilo. Okrog 15.30 se je prostorno sokolsko letno telovadšče in terasno krog Sokolskega doma tako napolnilo, kakr še ne pomnimo. Ko se je tombola začela, je zavladal med množico mir in vsi so nestrpno čakali, katere številke bodo izžrebane.

V večino manjših dobitkov so dobili revnejši sloji. Tudi glavni dobitek, motorno kolo, vredno okrog 10.000 din, je zadel delavec Zagar Ivan, rudar v vzhodnem obratu. Drugi dobitek tombole, lep radio-aparat je dobil Zupan Alojz, rudniški predelavec, tretjo tombole, možko kolo, Letnik Ivo, trgovec, četrti dobitek, fotografski aparat, Kržan Marija, žena rudarja, peti dobitek, servis za turško kavo, Lavrič Anton, rudar v vzhodnem obratu, šesti dobitek, jedilni pribor, Veldin Matko, predelavec rudniške pekarnice, sedmi dobitek, manjka z brusnim steklom Sotlar Jože, strojnik, 8. dobitek, letenec za tri žarnice, Pečnik Marija, hčerka delavca, deveti dobitek, električni likalnik, Tomšič Albin, rudar in zadnji, t. j. 10. tombole, uro za nočno omaro, Odlaček Polde, rudniški namestnik. Da z izidom tombole niso bili vsi zadovoljni, je razumljivo, saj je bilo pri 3 do 4000 udeležencih srečnih samo okrog 500 dobitnikov, vsi ostali pa so se vračali na domove s tolažbo, da ta tombola ni bila zabavna in da tudi niso vedno eni in isti srečni, marveč da se sreča v igri menja.

Požig so mu hoteli naprtiti

St. Lambert, 3. oktobra. V okolici St. Lamberta nad Zagorjem v malem naselju Jaršah, je zadnje čase trikrat gorelo. V treh dneh je ogenj vpepelil hišo in gospodarska poslopja treh gospodarjev. Ljudje so bili prepričani, da je bil ogonen podtaknjen, a požigalca niso mogli izslediti. Orožniki so pa zvedeli, da se je posestnik Grobojšek iz Jarš izdal, ko je bil malo vinjen, da je podtaknil ogonen v Jaršah. Za pričo so se prijavili trije fantje, ki so potrdili to vest, češ, da so slišali, ko je Grobojšek pravil, kako je zažgal.

Orožniki so seveda takoj aretirali. Grobojški in ga odvedli na žandarmerijsko stanico. Tam je mož odločno zanikal požig. Kijub temu so ga odvedli v litjske sodne zapore, saj so bile izpovedi jarkih fantov jasne.

Zdalj pa je prišla na dan zanimiva okolnost. Oni dan so se fantje sporekli. Vinjenost ogrobnili kole in se jeli pretepati. En pretepač je bil že pošteno tepen in zato je pobežal. Med potjo je dohitel posestnika Grobojški in ta se je postavil zanj v bran. Tudi Grobojšek je pograbil poleno in odbil napadalca. Fantom iz nasprotnega tabora seveda to ni bilo všeč, ker so bili osramočeni, ko jih je pomagal klestiti tudi Grobojšek. Zašto so sklenili osvetiti se. Raztrosili so vest, da je bil Grobojšek vinjen in je poveljal, kje je požigalec. Potahal se je, da je zažgal in povedal naj bi bil tudi, kako je to storil. Naknadno poročevke so pokazale, da je postal Grobojšek žetev maščevalnosti. Državni tožilec je ustavil kazensko pregonjanje. Zdalj pa se je začela zaslediti in pridejo pred sodnika obtoževalci. Maščevalni fantje bodo odgovarjali zaradi klevete, ki je spravila Grobojški v sapor in mu povzročila tudi mnogo skrbi in aramote.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri
Torek, 5. oktobra: zaprto.
Sreda, 6. oktobra: Beraška opera. Red Sreča.
Četrtek, 7. oktobra: Taretkinova smrt. Premierski abonma.

Premiera Suhovo-Kobylinove satirične farse »Taretkinova smrt« bo v četrtek za premierski abonma. Dejanje obsega 4 slike, ki se gode deloma na Taretkinovem domu, deloma na preiskovalnem uradu. V glavnih vlogah: Kralj, Skrbinec, Cesar, Lipah, v ostalih: Potokar, Gregorin, Bratina, Daneš, Plut, v ženskih vlogah: ga Nablocka in Rakarjeva. Režija je Stupiceva.

OPERA

Začetek ob 20. uri
Torek, 5. oktobra: Vrag na vasi, balet. Goštujejo Pia in Pino Maklar ter del zagrebškega baleta. Izven.
Sreda, 6. oktobra: Vrag na vasi, balet. Goštujejo Pia in Pino Maklar ter del zagrebškega baleta. Izven.
Četrtek, 7. oktobra: Bohème. Red Četrtek.

Drevi bo premiera Lhotkovega baleta »Vrag na vasi« v koreografiji obeh Maklarjev ter s sodelovanjem dela zagrebškega baleta. Kakor je pokazala generalna skupna, spada balet »Vrag na vasi« med posebno originalno zamišljene koreografije Pie in Pina Maklarja, ki bosta plesala glavni partiji. Od zagrebških gostov sodelujejo v večjih partijah gg.: Orlova, Harnoš, Hudi, Kavur, Afrif, Rajhman, Pintar, Suzovif, Lanočičeva, Segmanova, Čagodeleja, Carman, Mahovič itd. Polag tega sodelujejo otroški pesni zbor, operni pevski zbor, Mužikalo

vedstvo je v rokah ravnatelja Polića. Predstava je izven abonmama in se ponovi jutri, v sredo.

Za red Četrtek bodo peli 7. t. m. Pucini-jevo opero »La Bohème« z novima članicama ga. Ksenijo Vidaličjevo in partiji Mimi in gg. Aldo Noličjevo kot Mussetta. Obe pevki sta dosegli s svojim nastopom v teh partijah že v predsezoni velik uspeh, o katerem se je izražala kritika kar najbolj laskavo. Ostala zasedba glavnih partij je naslednja: Rudolf—Banovec, Marcel—Primozič, Colin—Betotto, Chamard—Kolacio, Alcinder—Zupan. Dirigent: Niko Stritof.

Černigojeva razstava otvorjena

Ljubljana, 5. oktobra. Včeraj popoldne je prof. Ivan Vavpotič, predsednik Slovenskega društva likovnih umetnikov, otvoril v Jakopičevem paviljonu kolektivno razstavo slikarja Avgusta Černigoja. Navzočni so bili številni Černigojevi prijatelji in znanci ter nekaj umetnost ljubčega občinstva. Mestno občino je zastopal načelnik kulturnega oddelka dr. Mole, Narodno galerijo pa upravnik Janez Zorman.

Prav zanimivo je prof. Vavpotič očrtal dosežanje umetniško pot razstavljalca, ki je pred 14 leti posegel v svet umetnosti in anemičnost takratnega slovenskega umetnega dogajanja. Po senzacionalnih pojavih ekspresionistov, obeh Kraljev, Podbevika in Kogojca, se je pojavil konstruktivist Černigoj. Konstruktivizem je odklinal intuicijo in romantiko pri umetniškem ustvarjanju. Nastal je pod vplivom Einsteinovih idej o relativnosti prostora in časa, kakor je Spencer usodno vplival s svojim pesimizmom na ekspresioniste.

V Ljubljani je Černigoj našel vzete sodelavce in učence, posebno iz vrst mladih arhitektov. Sorodnost v novem gledanju na svet in življenje je tako vezala Černigoja z arh. Kregarjem in arh. Spincem ter s slikarjem Cargom in spaccapanom. Eminentno slikarsko delo dekoraterja pa je Černigoja za časa bivanja v Trstu vrnilo k slikarstvu.

Občinstvo si je po otvoritvi ogledalo razstavljenega dela. Nekatera kažejo Černigojev miselni in duhovni prehod iz konstruktivizma v slikarski neorealizem, nekaj pokretnost in težnja za če kaže Černigoja čistejša in talentiranega slikarja, ki obvlada tehniko in ima izredno fin okus. Posebno pozornost pa bo vzbujala njegova grafika. Okrog 40 razstavljenih del te vrste kažejo Černigojevo mojstrstvo.

Da bi se uresničila želja prof. Vavpotiča, ki je želel razstavljalcu ne samo moralen, temveč tudi primeren gnoten uspeh, opozarjamo vse ljubitelje umetnosti in vse, ki jih zanima delo in prizadevanje naših rojakov za mejo, vnovič na to razstavo, ki bo odprta samo do konca tega tedna.

Iz Celja

— Poškodbam je podlegel. Kakor smo včeraj poročali, se je v četrtek v tovarni Lignolit v Radečah težko ponesrečil 27-letni delavec Franc Peternel iz Dobrave pri Radečah. Pri delu je padel 12 metrov globoko ter dobil težke notranje poškodbe in si tudi zlomil desno roko. Prepeljali so ga v celjsko bolnico, kjer je v ponedeljek ob 12.30 izdihnil.

— Nesreča ne počiva. V soboto je padla 16-letna hčerka najemnice Slava Zavrnšnikova iz Loke pri Zidanem mostu s koleasa in si zlomila desno nogo v stopalu. Ko se je istega dne peljal 26-letni, v Pečovniku pri Celju zaposleni delavec Mihael Gorišek iz Bretnika pri Laškem s koleso po cesti, je zadel vanj neznan kolegar. Gorišek je padel in si zlomil desno roko. V petek je padel 24-letni dmnar Josip Podkrajšek s Ponikve z vlaka in si zlomil levo nogo v stopalo. Na Humu ob Sotli je padla 16-letna hčerka tovarniškega delavca Milka Tepeževa s Huma med vožnjo z voza in si zlomila levo roko v komolcu. Ponesrečenec se zdravi v celjski bolnici.

— V celjski bolnici je umrla v nedeljo 36-letna dmnarjeva hči Neža Usarjeva iz Ljubije pri Mozirju. Istega dne je umrl v bolnici 7-letni zagorjec sin Drago Markič iz Resnika pri Zrečah.

Obup prevaranega dekleta

Zagorje, 4. oktobra. Ze nekaj let sem ni bilo pri nas nobene samomora. V nedeljo ob pol 22. pa se je ustrčila 30-letna postrežnica Pepca Hudomoljeva iz Podkrajša št. 9. V nedeljo se je kmalu po polnoči pripeljala v spremstvu svoje prijateljice s turističnim vlakom iz Ljubljane, kjer je služila pri rudniškem inženjerju Satterju. Hotela je končno urediti vprašanje svoje poroke s 25 let starim rudarjem Jevšnikom Francem iz Kisovca. Še ponoči se je napotila na dom svojih staršev in je tam pronočila. Dopoldne se je sestala s svojim fantom. Dogovorila sta se za popoldanski sestanek, med tem pa je v bližnjih Vinah za svojo gospodinjko nakopila kutin. Po tem bi se dalo sklepati, da ta čas še ni mislila na samomor, vendar ni izključeno, da je že prej mislila na to, ker je bila živčno bolna.

Popoldne Franceta ni bilo na določen kraj, zato ga je poskela na njegovem domu. Kaj sta tam govorila, ni znano. Po sestanku sta odšla na videz dobre volje k svojemu dobremu znanecu Zupanu, ki je obhajal god in se je, kakor pravimo pri nas, reševal. Od tam se je družba že proti večeru napotila v Kisovec v gostilno pri Štiberniku. Tu so popili nekaj vina in kramljali. Gotovo je hotela Pepca zvedeti za končno fantovo odločitev. Oče ji je bil obljubil skromno balo, nabavila si je bila že tudi nekaj obleke, ostalo pa je imela naročeno, tako je bilo treba le še, da bi njen izvoljenec izpolnil večkrat dano obljubo, da bi se poročila.

Pepca se je v svojem fantu, kakor kaže njeno obupno dejanje, bridko zmotila. France jo je ponovno ostro zavrnil in ji uničil vse upe. Nekako ob pol 22. je Pepca nenadno vstala in odšla iz gostilne. Nekaj korakov od vrat si je vtaknila cev samokresa v usta in sprožila. Kroga ji je prebila nebo in obitčala v možganih, kri pa ji je uderila skozi ušesa. V petih minutah je izkvarjena. Zaenkrat še ni znano, kako je prišla do samokresa. Starši zanikajo, da bi bila prinesla s seboj, ker so pred odhodom v Kisovec pregledali njeno ročno torbico. Morda je imela samokres kje skrit ali pa ji ga je kdo potisnil v ro-

ko, morda pa ga je tudi komu vsela iz šepa. To bo dognala preiskava.

Vest o samomoru ljubljene hčerke je starša, posebno očeta, silno potrla. Oče je bil zelo navezan na svojo edinko in bo ta udarec težko prebotal. Pokojna je bila znana kot dobro, sicer nekoliko nervozno deklica, izredno sposobna in zvesta služkinja. V Ljubljani, kamor je odšla s premeščenim inženjerjem in njegovim gospo, se je je polastila domotožje. Ker tudi ni bila več posebno mlada, je želela pohiteti in si čimprej ustvariti prijeten dom, kakršnega ji je obetal njen nezvesti izvoljenec. Ko se je prepirčala, da so ji vse nade na bodočnost uničene, si je v duševni zmedenosti končala življenje.

Pogreb nesrečnega dekleta bo danes. S težko prizadeto družino Hudomoljevih — oče je star 62, mati pa že 70 let — sočustvuje vsa dolina.

Beležnica

KOLEBAR

Danes: Torek, 5. oktobra katoličani: Placid.

DANASJNE PRIKREDITVE

KINO MATICA: Zločinec iz Eden bara. KINO IDEAL: Gangsterji v zraku. KINO SLOGA: Maryša.

KINO UNION: Marija Stuart.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Ispod sita

V vagonu zvrhano polnega »svičkarja«. Gorje ti, če imaš kurja očesa! Vse vprek se objema in poljublja, vse poje in vriska. Hodnik je zatrpan, zrak je tako gost, tako prežet z vinskiimi hlapi, da bi ga lahko kar rezal. Zidane volje v enem samem vagonu toliko, da bi jo lahko izvažali. In koliko vidiš in slišiš tu naše pristne srčne omike, naše kulture in izobrazbe, na katero smo tako ponosni in s katero se tako radi pobahamo pred drugim! Bog nas varuj, če bi zaneslo v vagona te naše preljubeče dolenskega »svičkarja« le nekaj tujevc, ki bi znali domo povedati in opisati vse, kar so slišali in videli. Svet bi strmel in težko bi verjel, da more tak viak voziti po zemlji kulturnega naroda.

Nova postajal Škofi gnečo na hodniku se prrine nova okajena družba. Sami mladci obzri, le ena starejša dama je med njimi. Pogledaš njen obraz in ne veš, kam bi jo uvrstili. Inteligentna se ti zdi na pogled, v boljšo družbo bi jo postavil. Za njo se primeja njen sinko, star takole 16 do 17 let. Noge ga ne drže več, z rokami krli po zraku, zaletava se v potnike, poje in kriči na vse grlo. Čakaš, kdaj ga bo mati posvarila, naj bo vsaj tiho, če ne more stati mirno. Nekdo izmed potnikov ga posvari, naj ne stopa sopotnikom na nogo. In kaj mislite, da je storila mati tega nadebudnega mladca? Hudo in glasno je zamerala dotičnemu potniku in se zgrajala nad njim, kako more opozoriti njenega sinka na dostojnost. Tudi to je eno izmed mnogih poglavij o vzgoji naše mladine.

Iz Kranja

— Poziv. V gimnaziji se bo letos pričelo z delom za novo letalo, jadralno ali motorno. Pravtako se bo izdelovalo razne modele obeh vrst letal. Iz Beograda se je vrnil od vajakov pilot Pretnar Franc, ki je zvrnil čase delal v tvornici avijonov in katerega poznajo Kranjčani po jadralnem letalu, katerega je sam zgradil in razstavil v gimnaziji. Ker bo Pretnar prevzel vodstvo vsega dela, lahko upamo, da se bo zanimanje za ta lepi šport v Kranju znova poživilo. Zato pozivamo vse rezervne pilote, mehanikarje, mizarje, dijakne in vse, ki se za to delo zanimajo, da se prijavijo v najkrajšem času gimnazijskemu slugi Semenu, potem pa se bo sklical skupni sestanek vseh interesentov, katerega cilj bodo pripravi za ustanovitev podružnice Aero-kluba v Kranju. O tekočih pripravah se bo obveščeni vsi merodajni lokalni faktorji, kd so vsi obljubili pomoč.

— Jezikovni tečaj. V gimnaziji se bodo letos vršili tečaj angleščine, italijanščine, češčine in najbrže tudi francosčine. Priporočamo mladini naj se rajši opravične učenja jezikov, namesto, da s pohajkovanjem zapravlja čas.

— Gledališki oder Narodne čitalnice. V sredo 6. t. m. ob pol 9. uri zvečer in v nedeljo ob 4. uri pop. se ponovi prvič v letošnji sezoni Rahova opereta »Miryca«, ki je dosegla v pretekli sezoni na našem odru velik uspeh. Naslovno vlogo poje ga Rajheničeva. V ostalih vlogah so se gg. Kocmurjeva, Zanova, Vidičeva in gg. Hlebiš, Mayr, M. Valentič, Stuehec in ostali. Dirigent g. Raha, režiser g. Kaln, koreograf g. Adamič. Pripravlja se Kermanova opereta »Silva« (Knežinja čaršaka). Gorenjci imajo obkralj ugodne železniške zveze.

Iz Ptuja

— Vandalizem. Neznani ponočnjaki so se v noči na nedeljo spravili nad klopi v mestnem parku ter jih več izruvali. Bili so celo tako predrzni, da so eno klop vrgli v Dravo. Mestni občini so napravili s tem občutno škodo, ki seveda prizadene le meščane. Krivci zaslužijo strogo kazen.

— Lepo jesensko vreme je v nedeljo izvabilo Ptujčane v velikem številu v bližnjo okolico. Zelo veliko pa jih je tudi pohitelo v vinograde v Haloze in Slovenske gorice, kjer je trgatve v polnem teku. Če bi ne bilo zadnjega dežja, bi bila letos izborna kapljica, tako pa so morali nekateri pričeti s trgatvijo predčasno in bodo morali mošt sladiiti. Vinski pridelek bo nekoliko manjši in kvalitativno nekaj slabši. Naši železničarji pa so pohiteli k Sv. Lenartu v Sl. goricah, kjer so priredili pevski koncert. Z njimi se je odpravila veliko Ptujčanov. Obiskali pa so nas tudi inozemci. Iz Leobna so pripeljali kar trije veliki avtobusi okoli 160 izletnikov. Ogledali so si Ptuj, nato pa so napravili izlet v Haloze.

— Trboveljski slavski nas obiščejo in priredijo drevi ob 20. uri pevski koncert v Društvenem domu. Za koncert je bilo v Ptuj veliko zanimanje in je bila velika dvorana že v nedeljo razprodana. — Neznani mirve. Pred dnevi se je zglašil v gostilni Grahl na Hajdini že starejši berač in zaprosil za prenočišče, ki mu ga je gostilničar odkazal v hlevu. Naslednje jutro so našli neznanega berača mrtvega. Njegove identitete niso mogli ugotoviti, ker ni imel nobenih papirjev pri sebi. Prepekljali so ga v mrtvalnico na Hajdino.

DNEVNE VESTI

Bratje, sestre!

V soboto dne 9. oktobra t. l. bo ob pol 21. uri v telovadnici Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu naša spomin-ska svečanost za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zedniteljem, na katero svečanost vabimo svoje članstvo in naraščaj ter vso narodno javnost.

Udeležba v meščanski obleki in z znakom.

Zdravo!

Ljubljanska sokolska društva

— Angleški vojni minister v Sibeniku. Včeraj popoldne je priplula pred Sibenik jahta angleške admiraltete »Enchantress«, s katero se je pripeljal prvi lord angleške admiraltete Duff Cooper s svojo soprogo, prvim tajnikom admiraltete White War-ton in še nekaterimi dostojanstveniki an-gleške mornarice. Duff Cooper je prišel z Benetk. Zvečer je odplula jahta v Alek-sandrijo. Mister Duff Cooper je na insep-tičnem potovanju po Sredozemskem morju in pregledal bo angleške pomorske baze. Lani je spremljal s svojo soprogo po na-šem Jadranu angleškega kralja Edvarda VIII. zdaj vojvodo Windsorskega.

— Jadranski dan. Izvršni odbor Jadranske straže v Splitu je pozval vse oblasne odbore v državi, naj tudi letos proslave 81. oktobra Jadranski dan, ki je obem-den slave naše vojne mornarice. Po oblas-nih odbori so pozvani vsi krajevni odbori, poverjenstva in sekcije podmladka JS, da proslave praznik morja. 31. oktobra bodo prirejene razne svečanosti, gledališke pre-dstave, svečane seje z javnimi predavanji, razvija novih praporov JS itd.

KINO SLOGA

Drama slovaške lepote je prikazana v najlepšem glasbenem in pevskem filmu

MARYŠA

z najboljšimi umetniki praškega na-rodnege gledališča Jirina Stepančikova, Jaroslav Vojta in Vladimir Borsky

MATICA

Premiera!

Sijaj in nižine Pariza

v veličastni genialnega režiserja

ZLOČINEC IZ EDEN BARA

Harry Baur Inkišnin

UNION

Največji zgodovinski film

MARIJA STUART

v glavnih vlogah Katarina Hepburn in Fredrich March

Eden izmed obiskovalcev tega filma, ki ga bo doletel zreb, bo dobil modern damski klobuk po vzoru Marije Stuart, model Salona Truda. — Klobuk je razstavljen v Unionu.

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

— Uradni dan Zbornice TOI v Maribo-ru. Radi zborničnih sej odpade uradni dan Zbornice za TOI, ki bi moral biti v sredo 6. t. m. Prihodnji uradni dan bo v sredo, 13. t. m. v prostorih združenja trgovcev v Mariboru.

* Večerni trgovski tečaj na trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Domo-branska cesta 15. prične 7. oktobra. Vpi-sovanje dopoldne, popoldne in zvečer do 8. ure. Pojasnila ustna, pismena, brezplačni prospekti na razpolago. Pouk knjigovod-stva, računstva, korespondence, pisarni-skih del, stenografije, strojepisja, nemšči-ne, solnina znanja. Zavod je potrjen od ministrstva trgovine in industrije.

— Uspehi naših pogajanj z Nemčijo. Poročali smo že o pogajanjih med našo državo in Nemčijo v Dubrovniku. Vsa po-gajanja vsaj zaenkrat niso prinesla no-benih izjemnih v naših trgovskih od-nosih z Nemčijo. Vprašanje stalnega in stabilnega tečaja nemške marke na naših borzih ni urejeno, in bo še podrobno pro-čeno. Vendar se bosta pa ob državi po-trudili s skupnimi ukrepi preprečevati na-raščanje salda v kliringu. Ti ukrepi pa ne smejo škodovati medsebojni trgovini. Glede našega izvoznega kontingenta je po seboj važno, da bo izvoz našega lesa v Nemčijo v bodoče mnogo lažji kakor je bil. Določeni kontingenti za maslo, jajca, pše-nico, koruzo, hmelj in suhe slive. Kon-tingent za govedo je ostal netpremenjen. Prasičev bomo lahko izvozili letos v Nem-čijo 80.000. Izvozili smo jih pa že okrog 20.000.

Dr. TAVČAR-KONVALINKA

zopet redno ordinira

(razen v sredah popoldne)

— Veliko zborovanje abstinentov. Jugo-slovenska Velika loža gutemplerkega re-da proslavi v nedeljo 17. t. m. 30letnico ustanovitve in sličuje v ta namen jubi-lejno zborovanje ter velik zbor abstinen-tov, na katerega vabi vse abstinentke or-ganizacije, zlasti svoje bivše člane. Zbo-rovanje abstinentov bo v Beogradu in ude-leženci bodo imeli polovnično voznino.

— Švicarski novinarji na naši rivijeri. Jutri prispe v Split 30 švicarskih novinar-jev, ki si hočejo ogledati vse naše Primor-je.

— Zdržni zbornik. Zveza slovenskih za-drug v Ljubljani je izdala ob stoletnici roj-stva Mihe Vošnjaka, očeta našega za dru-žništva. Zdržni zbornik. Zbornik vsebuje obširne opis dela Mihe Vošnjaka na za-druženem polju, nastanek naših prvih zadrug ter razloge in motive, ki so dovedli do usta-navljanja zadrug pri nas. Zelo zanimivo so tudi članki, ki opisujejo Miho Vošnjaka kot človeka ter njegovo delo in vpliv na raz-voj zadržništva v Ptuj in Istri. Za pra-vilno razumevanje našega zadržništva sta zelo poučna članka, ki opisujejo razvoj po-sameznih vrst zadrug in 80letno delovanje Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani poseb-no, ker sta dva članka podpisana s številni-

mi statističnimi podatki. Zbornik vsebuje tudi seznam dolgoletnih in zaslužnih delav-cov ter statistični pregled vsega slovenake-ga zadržništva in končno izvešek glavnih člankov v francoščini. Bogato ilustrirani Zbornik je naprodaj po 80 din v knjigarnah, naroči se pa tudi lahko neposredno pri iz-dajatelji Zvezi slovenskih zadrug v Ljub-ljani, Pražakova ulica 11.

— Ze zopet lije. Komaj nekaj dni smo bi-li brez dežja, da smo po dolgem času zopet videli sonce, že se je vreme znova posla-bšalo. Včeraj dopoldne je bilo še lepo in top-lo, popoldne se je pa nebo še pooblačilo. Zvečer je bilo zopet jasno, ponoči je pa najprej lahko deževalo, potem so se pa pri-podili nad Ljubljansko kotlino težki oblaki in proti jutru je močno grmelo in treskalo. Dobili smo zopet hude jesenske nalive in vse dopoldne je močno deževalo. Osrčje se je zopet precej ohladilo. Danes je mla in najbrž bomo imeli zopet več dni deževno vreme.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno deževno vreme. Ponoči je za-čelo deževati v Ljubljani in Mariboru in smo imeli davi 19 mm padavin. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju in Beo-gradu 25, v Sarajevu 24, v Mariboru 23, v Ljubljani 22,2, v Zagrebu 20. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,2, temperatura je znašala 14,8.

— Ljubosumen fant ustrelil dekleta. V vasi Sv. Helena blizu Sv. Ivana Zeline na Hrvaškem, se je odigrala v soboto zvečer tragedija ljubosumnosti. V Ivko Katarac je bil zaljubljen Josip Oturja in sosedne vasi. Vse pa kaže, da ga dekle ni maralo, ker je imelo drugega. V soboto zvečer so v neki hiši ličkali koruzo in prišel je tudi zaljubljeni fant. Ivka se ves večer zanj ni zmenila. To ga je tako razkačilo, da je potegnil iz žepa samokres in ustrelil dekleta v glavo. Po zločinu je pobegnil. Dejal je, da gre v Zagreb, kjer se bo pri-javil sodišču.

— Štiri litre mošta popil in umrl. Dela-vec Ivan Novak se je včeraj v Zagrebu tako napil, da se je zastropil z alkoholom. Z ženo in prijateljem je odšel na izlet pro-ti Sesvetam. Spotoma so zavili v gostil-no, kjer so dolgo sedeli in pili mošt. Novak ga je popil dobre štiri litre, pa mu še ni bilo dovolj, pil je še zvečer. Končno je pri-kolovratil domov in pretepel ženo, potem je pa legel spat. Zjutraj ga je našla žena na tleh onesveščena. Poklicali so zdrav-nika, toda že predno je slednji prispel je Novak izdihnil.

— 364 kg težkega divjega merjasa so u-stretili. Poestnik Franu Stolicu so divje sovile v daruvarskih vinskih gorah uni-čile mnogo koruze. Stolic je hodil na pre-žo in v petek ponoči je priložnost iz gozda velik divji merjasec, da se ga je Stolic kar ustrašil. Ustrelil je dvakrat, merjasec je bežal še dobrih 200 m, potem je pa padel. Našli so ga šele zjutraj. To je največji divji merjasec, kar so jih kdaj videli stari lovci v tem kraju, saj tehtal 364 kg.

— Samomor iz strahu. 62 letni kočijaž v Senti, Ilija Kunčer, je pred štirimi me-seci povozil občinskega beležnika. V stra-hu, da bi ga ta ne tožil, se je napil sode. Tri mesece je moral ležati, zdaj je pa umrl.

— V pijanosti zaklal človeka. Rudar Ja-nez Sekirnik iz rudokopa Mirna je popil v nedeljo v bližini vasi Bukovčica s hlap-cem Tomom Štefancem iz Drnja. Ko sta bila že oba pijana sta se sprla in stopla. Sekirnik je pograbil nož in zaklal Štefanca. Orožniki so ubijalca takoj aretirali.

Iz Ljubljane

—lj Povratek nemških avtomobilistov. Včeraj okrog 14.30 so se začeli vračati preko Dolenjske v Ljubljano nemški av-tomobilisti e turneje po Jugoslaviji in Bol-gariji. Pri mitnici na Dolenjski cesti so go-ste pričakovali predstavniki Avtomobil-skega kluba in direktor Zveze za turisti-ki promet Dr. Ciril Žižek. V strunjeni koloni so nemški avtomobilisti krenili pred pro-store v Zvezdi in po kratkem postanku so se ob 16. odpeljali naprej proti Bledu, kamor so jih prav tako spremlili ome-je-ni predstavniki. Na Bledu so Nemci pre-nočili in danes dopoldne so se preko Pod-korenskega sedla vrnili v domovino. Poto-vanje po Jugoslaviji je Nemcem zelo uga-jalo zaradi slikovitosti in pestrosti naših krajev, le s cestami niso bili nič kaj za-dovoljni.

—lj Prah po Ljubljanskim ulicah. Seda-nja mestna uprava štedi na vseh koncih in krajih in tudi tam, kjer ni treba, škropi-li avtomobil je redko na cesti in po uli-cah se dvigajo oblaki prahu, kakor sredi vasi. Letos je prav živahna stavna sezo-na sredi mesta in dan za dnem dovajajo in odvažajo vozniški na stotine voz grad-benega materiala. Po cestah — zlasti ve-li-ko za Tyršev cesto pred postjo in še nekatere druge — leži prah na prst de-belo. Tudi Dolenjska cesta je skrajno za-nemarska in zaprašena in mislimo, da včeraj nemški avtomobilisti, ki so se v strunjeni koloni pripeljali v mesto skozi oblake prahu, najbrž niso dobili najugod-nejšega vtisa o čistosti Ljubljane. Danes seveda prahu ni več, ker ga je pobral de-ž, v bodoče bo pa treba malo bolj paziti, da ga ne bo toliko, kakor ga je bilo zadnje dni.

—lj Slovensko planinsko društvo ponov-no opozarja vse svoje člane in ljubitelje planin na predavanje o Transilvanskim Al-pah, ki bo v četrtek 7. t. m. ob 20. v dvo-rani Dalavske zbornice. Predavatelj g. Jak-šič Dušan iz Zagreba bo govoril o lepota-h ter malo znanih planin ter pokazal preko 100 krasnih slik iz teh gorskih predelov. Prav zanimiv bo opis vzpona na najvišji vrh teh gorske skupine na Negoj 2538 m. G. Jakšič se je vrnil s svoje ture preko Osa-ve ter nam bo pokazal med drugim tudi krasne posnetke vožnje po Dunavu skozi ožino Kazan v Djerdapu tja do Železnih vrat. Vstopnice so na razpolago v predpro-daji v pisarni SPD, Aleksandrova cesta. Planinci, posetite zanesljivo to zanimivo predavanje.

—lj Bran-i-bor organizira dne 9. popold-ne in 10. oktobra ves dan narodno-ob-rambna dneva v Ljubljani v korist bratom v tujini. Naj ne bo Ljubljancina, ki ne bi v teh dneh napravil svoje dolžnosti! Vsi žrtvuje pod geslom: »Slovenem v tujini Bran-i-bor, Ljubljana.

—lj »Futurka«, Ljubljana, priredi dvo-dnevni avtobusni izlet v Trst od 10. do 11. t. m. Cena vožnje 120 din. Informaci-je v biljetarnici »Futurka«.

—lj Vse one, ki se zanimajo za tečaj med-narodnega jezika esperanta, opozarjamo, da bo otvoritev danes zvečer ob 8. uri, Can-karjevo nabr. št. 7-1.

u— Namučeno trgovin in raznih dru-gih podjetij, uradnikov, i. t. d. opozarjamo na večerni trgovski tečaj pri Christofor-ovem učnem zavodu, Ljubljana, Domo-branska cesta 15. Zadržite se, da se ne spuste v propekte.

—lj Udeležite se avtobusnega izleta v Trst dne 10. okt., 24. in 25. okt. in 30. okt. do 1. nov. Pajzave sprejema Izletna plaša-na M. Okorn, Ljubljana hotel Slon, tele-fo-24-45, Vrh iz Prešernove ulice.

SPORT

Drobne vesti

Prihodnje nedeljo tudi ne bo prvenstve-nih tekem v ligi, ker igra naša državna no-gometna reprezentanca kvalifikacije tek-mo s Poljsko v Katovicah. Po rezultatu in dobri igri Jugoslovenov v Pragi sodeč, je verjetno, da bo naša reprezentanca zma-gala nad Poljsko in si tako utrla pot za svetovno prvenstvo, ki bo prihodnje leto v Franciji.

Ze 17. oktobra se pa nadaljuje ligaško prvenstvo. V Ljubljani bo igral slovit spit-ski Hajduk, katerega igra je vedno priva-bila na tisoče gledalcev. Splitčani so kakor Gradjanski in BSK favoriti za naslov dr-žavnega prvaka in se bodo pač zelo po-trudili, da odnesejo obve točki iz Ljublja-ne. Med Hajdukom in SK Ljubljano je bil dosežen sporazum, da bo tekmo sodil ita-lijanski sodnik, kar bo gotovo še povečalo zanimanje za tekmo.

Slapar, desni krilec SK Ljubljane, je bil na nedavni prvenstveni tekmi v Beogradu proti Jedinstvu precej poškodovan, tako da je moral že po drugi minuti odstopiti. Sprva se je zdelo, da je poškodba tako resna, da Slapar to sezono skoraj ne bi mogel igrati, kar bi bilo seveda hud udarec za SK Ljubljano. K sreči je bila pa po-škodba lažjega značaja, tako da Slapar že lahko hodi na treninge in bo najbrž tudi že 17. nastopil proti Hajduku. Na tekmi proti Jedinstvu so bili bleisrani še trije drugi igralci, ki jim je sedanjí odmor dobrodo-šel in tako bo lahko Ljubljana proti Haj-duku postavila svoje kompletno prvo mo-stvo.

V Meranu se vrši velik mednarodni te-niški turnir, na katerem sodelujejo tudi Punčec, Kukuljevič in Mitić. V odlični for-mi je zlasti Punčec, ki je dozdaj zmagal v vseh igrah. Najprej je porazil Mitića, nato Čehoslovaka Vodičko 3 : 2 in 6 : 2, Ma-džarsa Dallosa, včeraj pa tudi Kukuljevi-ča 6 : 3 in 6 : 3, tako da ima vse izgled-e da pride v finale. Avstrijska dvojica Ba-rovski-Metaxa je porazila našo Kukulje-vič-Mitić 6 : 4, 3 : 6, 6 : 3, 6 : 2 in 6 : 2 in sta Jugoslovna izpadla iz nadaljnega tekmovanja.

— Punčec je prvak Merana. Kakor smo pričakovali, tako se je tudi zgodilo. Pun-čec, ki je prišel po svojih zmagah v Mer-a-nu do finala, je zmagal tudi v zadnji torbi nad Avstrijem Bawarovskim 6 : 4, 6 : 2 in 6 : 4. Poleg naslova prvaka Pariza si je zdaj priboril še naslov prvaka Merana.

Iz Trbovelj

— Poleg dvih cirkusov, ki so nas zadnje čase osredili, smo dobili te dni v našo do-lino še tretje sencajco, t. j. zid smrti; šot-ter, v katerem si razkošni in sencajci željni Trboveljčani lahko ogledajo dve naj-manjši Jugoslovenki, izmed katerih je Ka-tica stara 54 let, je visoka 80 cm in tehta 17 kg, dočim je Petrija stara 49 let, je visoka 65 cm, teška pa je 14 kg. Obe sta baje sestri in doma iz Počarve. Večje je pa zanimanje ljudi, zlasti mladine za takozvani »zid smrti«. Ta zid smrti je podoben ogromnemu škafu, ki je na vrhu odprt, da lahko gledalci opazujejo vratolomne akro-bacije, ki jih na motornem kolesu izvaja izredno drzen motorni vozač Vosen, rodom iz Nemčije. Voz se po stenah v notranjosti te škafu podobne naprave, tako da gledal-cem kar sapa zastaja, ker sviga s tako bliskovito brzino po notranjem obodu en-krat od spodaj navzgor, enkrat od zgoraj navzdol, tako da ima gledalec res vtis, da bo ta naprava enkrat lahko postala za tega držnega vozača zid smrti.

— Nedelja v planinah. Zadnja nedelja je bila ena najlepših v letošnji jeseni. Zato ni čuda, da je že v zgodnjih jutranjih urah, ko je ležala nad dolino še gosta megla, oišlo mnogo prijateljev in oboževalcev naših lepih planin na Mrzlico in Sv. Plani-no, ki jih je obsevalo že zgodaj zjutraj toplo jesensko sonce.

— Nogo si je zlomila. V nedeljo popoldne si je pod Režem zlomila nogo 11 letna hčerka rudarja Karla Flisa. V svoji objest-nosti je slesla na enega izmed stebrov ži-žnice Neža — Reže nad Limberkom, so tam obešila na vešer ter se tako peljala do novega stebra proti višinskemu prehodu, kjer je hotela zopet splezati na tla. Pri tem

ji je po sprednjem tor je padla na tla, pri čemer si je zlomila nogo. Za nogojo sopot dokazuje, kako je naša mladina predur-na in objestna ter sama sili v nevarna. Starši naj bi otroke rade postavili, da se ino-gibljujejo napravl, kjer bi jih lahko doletela nevarna.

Naši železničarji preobremenjeni

Na naših železnicah bi bilo treba zaposliti še okrog 2000 železničarjev

Ljubljana, 5. oktobra
Slovenske železnice so izmed vseh v dr-žavi najbolj obremenjene; promet stalno narašča od leta do leta, proge, vagoni, pro-metne priprave itd. so pa nespremenjeni in skoraj prav takšni kakor pred dobrim polstoletjem. Tudi število uslužbencev pri nas ni v skladu z naraščajočim prome-tom. Naši železničarji so preobremenjeni, čemur bi morali posvetiti največjo pozor-nost, kajti prenikajo število železničarjev lahko postane usodno. Le največji disciplini in požrtvovalnosti naših železničar-jev je treba pripisovati, da doalej še ni bilo na naših železnicah hušjih nesreč.

Stanovska organizacija naših železničar-jev, Združenje jug.nar. železničarjev in brodarjev z veliko skrbjo zasleduje šte-vilčno razmerje železničarjev v primeri s prometom na slovenskih železnicah. S spo-menicami opozarja pristojna mesta na ne-vezirne razmere; nedavno je sestavilo ob-širno spomenico, podprto s pomembnim statističnim gradivom. V nji dokazuje, da je pri nas zaposlenih premalo železničar-jev in koliko bi bilo treba zaposliti usluž-bencev na področju ljubljanske železniške direkcije vsako leto.

Področje ljubljanskega ravnanjstva šte-je 11.500 uslužbencev, kar znaša približno 1/25 prebivalstva. V tem številu je pa vseh okrog 2000 uslužbencev glavne de-lavnice v Mariboru, ki je sicer sestavni del beograjskega ravnanjstva in le okrog 200 uslužbencev odpade na ljubljansko železniško direkcijo. Pod ljubljansko direk-cijo torej spada prav za prav le okrog 9.300 uslužbencev.

Na slovenskih železnicah bi bilo treba zaposliti še okrog 2000 železničarjev, da bi stalež osebja ustrežal zahtevam pro-meta. Upoštevati je treba tudi, da je pro-met na naših železnicah od leta do leta živahnejši in da bi bilo treba zaradi tega zaposliti vsako leto še 150 uslužbencev. K 11.500 uslužbencem je treba prišteti naj-manj 2000 uslužbencev, ki bi jih bilo treba zaposliti, če hočemo, da bo število železničar-jev ustrežalo potrebam prometa na naših železnicah.

Povprečna službena doba železničarja znaša okrog 30 let. Če torej delimo število 13.500 uslužbencev s 30, izračunamo, da

bi bilo treba najeti vsako leto 450 usluž-bencev, da bi ostalo število železničarjev vsaj nespremenjeno. Če k temu številu še prištejemo 150 uslužbencev, ki jih je tre-ba najeti zaradi porasta prometa, vidimo, da bi bilo treba vsako leto zaposliti 600 ljudi.

Uslužbencev z visoko šolsko izobrazbo bi bilo treba sprejeti na leto: 2—3 strojne inženjerje, prav tako do 3 stavbne inžen-jeerje, do dva pravnikarja in še enega viso-košolca izmed drugih strok (kemija, trgo-vinstvo, jezikoslovje itd.) Skupaj bi bilo torej treba zaposliti na leto do 8 uradnikov z visokošolsko izobrazbo. Novincev s sred-nješolsko izobrazbo bi pa bilo treba na leto 25 do 30. Železničarjev z nižjo izobrazbo je na področju naše direkcije okrog 4000. Vsako leto bi moralo dobiti službo 130 do 160 ljudi. Vajenska strokovna šola v Mari-boru daje na leto okrog 40 absolventov, ki so predvsem namenjeni za strojno stro-ko. To število pa ne ustreza potrebam in bi bilo treba še zaposliti 90 do 100 absol-ventov drugih nižjih šol (meščanskih in nižjih strokovnih).

Uslužbencev z osnovnošolsko izobrazbo je največ, in sicer 8.500. Vsako leto bi bilo treba sprejeti okrog 250 do 310 novincev.

Gostota uslužbencev na km proge znaša 11,86, ako bi bilo zaposlenih 13.500 želez-ničarjev, v resnici pa znaša le 10,35 (11.500 uslužbencev). Če pa računamo, da od 2000 uslužbencev mariborske delavnice odpade v resnici na druge direkcije 1/3, znaša gostota le 9,42 na km. Povprečna go-stota za vso državo znaša 7,6 uslužbencev na km. Vidimo torej da je gostota največja na območju ljubljanske direkcije, toda upo-števali je treba, da je pri nas tudi najži-vahnejši promet in da so naše proge najstarejše (po večini so stare od 50 do 90 let). Izvoz iz balkanskih dežel v sre-dnj Evropo je po večini usmerjen po železnicah ljubljanske direkcije. Promet je pri nas prav tako živahen kakor n. pr. v Avstriji, češkoslovaški ali Nemčiji, kjer znaša gostota uslužbencev na km proge 10,5 in 11,7.

Ob drugi priliki bomo še posebej opo-zorili z zanimivimi številkami na preob-remenjenost naših železnic in železničarjev.

Lepo zborovanje mladih nacionalistov

Maribor, 3. oktobra
Med mariborskimi člani in somišljeniki omladine JNS je vladalo že več dni živahno zanimanje za javno zborovanje, ki ga je sklical odbor OJNS v Mariboru, dalje članov OJNS iz Sv. Lenarta, Laškega, Trbovelj in Ljubljane. Banovinski odbor OJNS je na zborovanju zastopal tajnik tov. Uršič. Zbo-rovanje je po prihodu ljubljanskega dopol-danskega vlaka otvoril predsednik tov. Gre-šak, ki je po uvodnih pozdravih spregovoril o položaju organizacije v obsejnem Ma-riboru in nazorno orisal razdiralno delo idejnih nasprotnikov. Njegov govor je žel pri zborovalcih odobravanja. Sledil je iz-krpen referat tov. Uršiča iz Ljubljane, ki je v izklesanem govoru prav nazorno pojasnil notranje politični položaj v naši državi. V jedrnatih besedah je ožigal sodržavno delo sedanjih odgovornih činiteljev in ta svoja izjavljala dokumentiral z nespodbitni-mi dejstvi. V nadaljnjem govoru je tov. Ur-šič pojasnil idejo in cilje OJNS. Njegova iz-javljanja so bila deležna nedoljnegod odobr-avanja in toplega priznanja.

Nato je govoril predsednik sreske orga-nizacije OJNS Maribor levi breg tov. M. Gorišek, ki se je bavil s samostojnimi do-

godki zadnjih dni. Tudi njegov govor je bil nagrajen z viharnim odobravanjem. Za njim je predsednik Grešak posebej podčrtal po-meni prihoda na mariborsko zborovanje tov. Ivana Semeta iz Trbovelj, ki je zelo važno torišče za nacionalno delovanje, kjer pa so bile prilike take, da je moral priti idealen človek, ki je iz lastnega nagiba prišel na mariborsko zborovanje, da se seznaní s stremiljenji mladih nacionalistov in da na-to pripravi teren za ustanovitv krajevnog organizacije v Trbovljah. Njegov prihod so odobrili številni zborovalci z dolgotrajnim aplavzom. Po stvarni detati, ki se je razvi-la med omladinco, je predsednik Grešak s pozivom k složnemu delovanju na začrtani poti zaključil lepo zborovanje OJNS v Ma-riboru.

Prepozno jo je spoznal
— Ali si poznal svojo ženo že dolgo pred poroko?

— Zalibog sem jo spoznal šele po poroki.

Pomaga mu varčevati
Nekemu uradniku so zopet znižali plačo. Njegova žena pa nujno potrebuje nove čevlje.

— Ne pozabi, dušica, da bomo morali zdaj še bolj štediti, ji pravi mož.
— Saj mislim na to in zato bom kupila za eno številko manjše čevlje.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Praktični, izjave Beseda Dm 1., davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Dm

Za šolarje

obleke, perilo, Hubertus plašča itd. Dober nakup. PRESKER Šv. Petra cesta 14.

KUŠEJE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Dm

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Dm

HISA

enostanovanjska z vrtno so prodaja. Vprašati Bizovik 115, p. Hrušica. 2518

ZBIRKO KNJIG

slovenskih, originalnih in pre-vodov, vseh vrst in polusnje in platno, skoraj novih, ugodno prodam. Naslov se poizve v upravi »Slov. Naroda«. 2304

POUK

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Dm

STROJEPIŠNI POUK

Večerni tečaj za začetnike in izveščance. Dva oddelka od 6. do pol 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure. Šolnina zmer-na. Christofor učni zavod, Do-mobranska c. 15. 2245

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Dm

STANOVANJE

dveh sob s prit

Dajte šoli vsaj streho!

Zelo žalostno je, da poznajo naš Državni osrednji zavod za domačo obrt skoraj bolje v inozemstvu nego doma

Ljubljana, 5. oktobra. Vzemirjenje, ki je nastalo, ko je mesto poglavarstvo odpovedalo prostore šoli Državnega osrednjega zavoda za ženski domači obrt na liceju, se še vedno ni poglobilo; šola še vedno nima drugih prostorov namenu odpovedanih in zavod ne bo mogel več nuditi pouka okrog 200 gojenkam, sprejeti pa tudi ni mogel ob začetku leta mnogo deklet, ki so prošle za sprejem. Na prvi pogled se morda vna to ne zdi tako velika nesreča. Kdor pa nekoliko pozna razmere v zavodu in kdor ve, da je večina gojenk iz revnejših družin, ne more ostati brezbrizhen. Takoj naj povemo, da ima zavodova šola povsem znatnejše delovne šole, da torej nudi gojenkam praktičen pouk za praktične poklice. Uspehov te šole ne more več nihče tajiti, a zelo žalostno je, da Državni osrednji zavod skoraj bolje poznajo v tujini kakor doma; v tujini si je pridobil s svojim delom in uspehi krasno priznanja, doma se pa mora boriti za šolske prostore. Zavod ima pri nas za seboj že desetletja razvoja. Podobne smotrene organizacije za pospeševanje domačih ženskih obrti v drugih pokrajinah države ne poznajo. Pred vojno je imel pri nas in v drugih avstrijskih deželah tipkarske šole dunajski zavod, ki je zasledoval enake smotre kakor zdaj Državni osrednji zavod za ženski domači obrt. Dunajski zavod je imel stalno zagotovljena denarna sredstva. Njegov namen je bil pospeševati v splošnem domače obrti, posredovati pri razpisih izdelke domačih obrti in skrbeti za propagando. Po prevratu se je osnoval iz starih šol Državni osrednji zavod za ženski domači obrt s sedežem v Ljubljani. Zavod v Ljubljani ima trgovski oddelak; zbira naročila za svoje šole. Razen šole v Ljubljani ima zavod še šole v Zireh, Zelenikih, Horjulu, Fari pri Kočevju in Polhovem gradu, a prireja še tečaj za razne domače obrti. Doslej je zavod priredil že izredno mnogo tečajev. V šoli se gojenke učijo raznih tehnik vezenja, tipkarskega, mreženja, tkanja in sploh ročnih del, ki spadajo prvenstveno med domače obrti. Ustroj zavoda ureja poseben pravilnik, odoben po trgovskemu ministru. Pravilnik določa, da učne moči plačuje država, in da dajejo primerne prostore s kurjavo, razsvetljavo in čistjenjem krajevni faktorji. V Ljubljani bi morala torej skrbeti za šolske prostore mestna občina, ki jih v resnici daje zavodu na Novem trgu. Toda ti prostori so pretesni, zato je imel zavod tudi tri učilnice na liceju za dopoldanski pouk. Gojenke, ki so se lani učile na liceju, so zdaj brez učilnic. Na Novem trgu je pro-

stora samo za 60 gojenk, pri poldnevem pouku, če bi pa učilnice rabili ves dan, bi se vedno ne mogli spraviti pod streho vseh gojenk, ki jih je letos vpisanih nad 300. Stariš gojenk, državni uslužbenec, prejema po 120 din draginske doklade za hčer, ki obiskuje zavodovo šolo. Samo po sebi se razume, da s 120 dinarčki na mesec ne more nihče obogatiti in da stariši ne pošiljajo deklet v šolo le zaradi tega denarja. Krivico se nam pa zdi onemogočiti pouk revnim gojenkam — ne le zaradi doklade — predvsem zaradi tega, ker zavod obiskujejo dekleta, ki ne morejo dobiti dela in ki bi sicer propadale v brezdelju. V šoli se nauče zelo koristnega dela, ki jim bo lahko mnogo koristilo, bodisi da dobe zaslugek v obrti, bodisi doma, ko si bodo ustanovile družine. Šola ima torej velik socialni pomen, da o gospodarskem pomenu pospeševanja domačih obrti niti ne govorimo.

Izdelki Državnega osrednjega zavoda za ženski domači obrt so bili že neštokrat razstavljeni na velikih mednarodnih razstavah. Zdjaj so razstavljeni tudi na svetovni razstavi v Parizu, a žal aranzirji niso izdelkom dali dovolj primernega prostora. Zavod je prejel že mnoga mednarodna odlikovanja za svoje krasne izdelke, kar je pač najboljši dokaz, da ima dobro vodstvo ter da je smotreno organiziran. Propaganda zavoda v tujini za izdelke naših domačih obrti je imela doslej že velik uspeh, ki zasluzi, da ga upoštevajo na prihodnjih mestih. Zato smemo upravičeno trditi, da zavod spada po svojem pomenu med naše najpomembnejše obrtne šole, saj vpliva njegovo delovanje na socialno in gospodarsko področje javnega življenja, razen tega pa zavod s svojimi razstavami v tujini utrjuje sloves naše države.

Na to je bilo nedvomno treba opozoriti, če pomislimo, da je v banovinskem proračunu za zavod postavka 4000 din. Lani so izdali iz tega »kredit« 3.600 din za snazilko in jim je še ostalo za druge namene celih 400 din. V sedanjem proračunu je enaka postavka kakor lani.

Dokler smo mogli, smo skrivali, da je mestno poglavarstvo odpovedalo prostore šoli, ker smo se bali, da bo to škodovalo ugledu Ljubljane, saj bi moralo biti naše mesto ponosno, da v njem deluje zavod, ki se z njim država lahko ponaša v inozemstvu. Žal je treba zdaj z besedo na dan, ker zavod mora dobiti za šolo vsaj streho. Javnost ne more ostati brezbrizna, ko se odloča o usodi tako pomembnega zavoda.

realizirana; čim bogatejša pa bo literatura v esperantu, tem bolj bo zasidran ta jezik na svetu. Esperanto ima zdaj pripadnike že po vsem svetu in esperantisti so povečini izredno trdni organizirani, ki je možna predvsem zaradi tega, ker ima oporišče v živi človeški ideji. Zato smo se razveselili novega učbenika;

starejši slovenski slovnič esperanta nista več ustrezali potrebam in sta še skoraj povsem rasprodani. Klub esperantistov v Ljubljani dela tiho, zato pa tem bolj solidno. Z izdajo novega učbenika je storil mnogo za esperantsko gibanje pri nas; žrtve pa, ki je z njimi zvezana izdaja učbenika, nedvomno ne bodo zaman.

Prevozila je precej nizke proge in ostre ovinko, rabila so 15 različnih vrst premoga in vodo z različno vsebino apna. Povprečna hitrost je znašala 40 km na uro, večkrat pa tudi 70 km. Vože so porabili samo 400 m³. Normalna lokomotiva bi bila porabila, ki bi dolgi vožnji 3.600 m³. Po poskusni vožnji so odpravili lokomotivo v delavnice »Rdeči profintenc«, kjer je bila izdelana. Tam so jo zopet razdri in zdaj proučujejo poedine dele, kako so se obnesli. Posneje začno izdelovati kondenzatorske lokomotive v serijah. Rabili jih bodo zlasti tam, kjer primanjkuje vode.

Zakaj se zakonci ločijo

Statistika jasno kaže, da so otroci najboljša vez med zakonci

Češkoslovaški državni statistični urad je pravkar objavil statistiko ločitve zakonov v lanskem letu. Od leta 1929 je bilo lani v teh sedmih letih največ ločitve in sicer 5610 in 8608 razporkov. Največ ločitve in razporkov odpade na Češko in sicer 755 in 637 na 100.000 prebivalcev. Po narodnosti je bilo največ ločenih in razporkovnih Čehoslovakov, za njimi pa Nemcev, po veri največ rimokatolikov, za njimi brezvercev, češkoslovaške vere in evangeličkov. Največ zakonov se razide, ko je možu 30 do 40 let, ženi pa 25 do 29 let. Potem odpade največje število ločitve na naslednjo starost: mož 37 do 39, žena 30 do 34, mož 25 do 29, žena 35 do 39, mož 40 do 44, žena 20 do 24 let. Ločilo se je pa tudi 15 mož in ena žena, starih nad 70 let. Nedvomno vpliva na ločitve zakona starostna razlika obeh zakoncev. Največ zakonov se razide, če je mož starejši 6 do 10 let, potem pa, če je starejši 4 leta od žene. Če je mož mlajši od žene, pride do ločitve zakona najpogostejše, če ni starostna razlika večja od 1 leta, potem pa pri razliki 2 let in 6 do 8 let. Kar se tiče pravejšega družinskega stanja zakoncev, se ločijo najpogostejše zakonci, ki so bili svobodni, potem vdovci, poročeni z dekleti in ločeni možje, poročeni z dekleti.

Na ločitve pa močno vpliva tudi dolgotrajnost zakonskega življenja. In tu je zanimivo, da se najpogostejše ločijo zakonci, ki so živeli skupaj 15 do 19 let, potem pa takoj zakonci, ki so živeli skupaj 4 leta. Ločilo se pa tudi zakonci, ki so živeli skupaj nad 30 let in teh ni malo — statistika jih našteva 77. Ločilo se je tudi 118 zakoncev, ki so živeli skupaj 25 do 29 let. Razporkov odpade največ na zakone, trajajoče 15 do

19 let, potem pa na 6 let trajajoče zakone. Ločilo se je pa tudi 262 zakoncev, ki so živeli skupaj nad 25 let. Pri ločitvi zakona je važno vprašanje, kaj z otroki. Statistika jasno kaže, da so otroci najboljša vez med zakonci, kajti največ ločitve odpade na zakone brez otrok, potem na zakone z enim otrokom in postopoma po številu otrok se število ločitve redko se tudi ločijo zakonci, ki imajo še majhne otroke. Največkrat se ločijo, če imajo 10 do 14 let stare otroke, potem 15 do 19 letne, najmanj je pa ločitve pri zakoncih, ki imajo še dojenčke. Na ločitve vpliva tudi poklic enega ali drugega zakonca. Največ nesrečnih zakonov je tam, kjer so možje zaposleni pri industriji in obrti, dalje v trgovini, bančarstvu in prometu, med uradniki, uslužbenci in delavci, v javni službi in poljedelstvu, najmanj pa v domačih službah.

Statistika navaja tudi vzroke, zakaj so se zakonske zveze razide. Na prvem mestu je tu nepremagljiv odpor, takoj za njim velika nespoštva med zakonci, dalje grobo ravnanje in šele na četrtem mestu zakonolomstvo. V povsem drugačni zvezi navaja statistika, na kako velika mesta odpade največ ločitve zakona. Velikost mesta, kjer zakonci žive, je pa v neposredni vzročni zvezi s številom ločitve zakona, ker jih odpade največ na mesta, ki jih imajo nad 50.000 prebivalcev. Statistika kaže, da je tem več zakonov izpostavljenih škodljivim vplivom, čim večje je mesto in čim živahnejše je v njem družabno vrvenje. Ljubljana kot priznana znanstveno mesto torej ni nevarna zakonskim zvezam, pa imamo vendar vse polno ločenih zakoncev. Je pač tako, da ni pravila brez izjeme.

Rooseveltova mati

Mati ameriškega predsednika 80letna gospa Rooseveltova je prispela na počitnice v Pariz in si ogledala svetovno razstavo. Za svoja leta je Rooseveltova mati še izredno čila in krepljena. Na svetovni razstavi si je hotela ogledati tudi zabavišne in ustavi se je pred steklenim stolpom.

— Oh, je dejala, — kako rada bi skočila s padalom s tega stolpa! — Vodnik ji je pojasnil, da steklo ni tako lahko in da bi bil v njeni starosti preveč naporen, pa tudi prenevaren za njeno srce.

— Čujte, — je odgovorila Rooseveltova in skomignila z rameni. — Želela bi vam, da bi vaše srce preneslo toliko, kolikor mora še vedno prenašati moje. Pomislite, da mu ni prav nič škodovala politična kampanja proti mojemu sinu pred volitvami.

Potem so povabili Rooseveltovo mater na recepcijo v paviljon tiska. Vztrajala je na tem, da bo stala, čeprav so bili že vsi prisotni utrjeni in so komaj čakali, da bi sedli. Neki uslužbenec ji je primiknil naslonjalo, da bi sedla vsaj iz obzirnosti do drugih, ker niso mogli sedeti v prisotnosti stoječe priljetne dame. Toda Rooseveltova mati ni hotela sedeti. Ker ji pa je niso dali miru z namigavanjem, naj sede, se je razjezila, rekoč:

— Naj sede, kdor hoče in kdor je utrjen, jaz pa rada stojim. To spada v način mojega življenja in tudi to mi pomaga, da sem kljub visoki starosti mladostna. Dru-

gi glavni pripomoček za ohranitev mladostne svežosti je ta, da se človek nikoli ne dolgočasi. To je pa zelo težko na dolgočasnih urah prireditev.

In Rooseveltova je imela uspeh — slavnostni govornik je hitro zaključil svoj govor.

V Ameriki si znajo pomagati

List »Yankes News« v Sackahavenu je imel mnogo naročnikov, ki so neredno plačevali naročnino. Vsi opominji niso nič zalegli. Nekoga dne je pa prinesel list na prvi strani sliko velikih veslal. Na njih je visel obesenec, pod veslali so bila pa imena in naslovi vseh naročnikov, ki niso imeli poravnane naročnine. Ta slika je imela izreden uspeh. Pod veslali naštetih naročnikov so hitro poravnali naročnino, pa tudi drugi so jo potem v redu plačevali.

Enemu je bila pa storjena krivica, kajti zapisan je bil pod veslali, čeprav je imel naročnino plačano. Naslednjega dne je priobčil list loke opravilico: »Pomotoma smo včeraj pri umrtitvi naročnikov z zaostalo naročnino obsežili tudi M.F. Hopkinsa iz Shreepota. Tem potom ga zopet svečano odrežemo in prosimo odpuščanja, da smo ga pustili ves dan viseti na vesalih.«

Kondenzatorska lokomotiva

Kondenzatorsko lokomotivo so preizkusili nedavno na vožnji iz Moskve do Vladivostoka in v 487 urah je prevozila 30.864 km. Lokomotiva deluje s tlakom pare 14 atmosfer, porabljena para je napeljana v hladilnik (kondenzator) vdelan v tender, kjer se ohladi na 90 stopinj, potem jo pa dve črpalki znova poganjata v kotel. Hladilnik obtoja iz 2510 medenastih cevok dolžini 5.200 m, čijih ploskev je povečana z 1.700.000 kovinastimi ploskavicami. Iz treh ventilatorjev in turbine s 180 HP in 7.000 obratov v minuti. V hladilnik napeljana para gre skozi pet filtrov, ki potegajo iz nje nesnago, zlasti olje. Kondenzacijska naprava pomeni velik prihranek na vodi. 10 m³ je zadostovalo za 1.000 km vožnje. Prihrani se pa tudi precej premoga, kajti voda prihaja nazaj v kotel segreta na 90 stopinj in ker je kemično čista, tudi kotel ne trpi tako, kakor pri navadni lokomotivi. Na poskusni vožnji je vlekla kondenzatorska lokomotiva 1.200 ton težak vlak.

Občinske volitve v Kamniku

Kamnik, 4. oktobra. Pod tem naslovom je 29. m. k. kamniški dopisnik »Slovenskega doma« vzel v zaščito našo ubogo začasno občinsko upravo. Kje je svojo umotvoro pobral naslov, naj sam bog ve, saj niso v njem niti z besedico omenjene »veliko naglo« blizajoče se občinske volitve.

V svoji onemogli jezici apelira na našega dopisnika, naj sporoči imena davkoplačevalcev, ki protestirajo zoper tako predvidno gospodarstvo, kakor ga sedaj vodi začasna občinska uprava, ki je na zahtevo svojega modrega odbornika doslej, da je moral podjetje Kregar & Fajdiga znižati svoj račun za 5%. Med drugim pravi: »Res je, da se ti člani uprave povlikajo prav z vsemi stvarmi, za kar smo jim vsi davkoplačevalci resnično hvaležni.«

Res je, da so se g. odborniki »povlikali« v zadnjem času z vsemi stvarmi, s katerimi bi se smeli in ne bi smeli poboljati. Rezultat tega »povlikanja« je odprto pismo, objavljeno v našem listu in tožbe, vlozene na kamniškem sodišču. Nikakor pa ni res, da bi jim zato bili resnično hvaležni vsi davkoplačevalci. Očitno enajstemu g. dopisniku »Slov. doma« ni znano, da podjetje Kregar & Fajdiga ni pristalo na nikakšen popust in tudi ne bo. Pa vzmimo, da je občina le pridobila ogromen dobiček in da je podjetje na popust pristalo. Na eni strani je se občinska uprava lahko ponosno potrkala na prsi in rekla: »Pa smo ga le ugnali v krog!« roj in naša je obveljala. Da, da to ni bil stitjen posek v oči ubogih davkoplačevalcev. Le škoda, da se mora žalostno potrkati na prsi in priznati, da ima od vse zadeve le izgubo, ker znašajo stroški za strokovnjake in izvedence še sedaj 6%, torej več, kot s tako slavo opremani 5% popust, ki pa živi samo v glavi gospođa dopisnika.

Sila zanimiv je prvi odstavek omenjenega članka, ki se glasi: »O naših občinskih sejah pišejo gotovi časopisi že kar ogle romane. Citatelj teh listov morajo dobiti naravnost divjo sliko o teh sejah in gotovo nestrpno pričakujejo novice, kaj se bodo naši občinski očetje med seboj stekli in pobili. Naše mesto ima le začasno občinsko upravo, v kateri je šest oseb. Ta peščica mož seje in robuje naše občinske zadeve in zadevice. Borbe na sejah ne morejo biti preveč hrupne, že zaradi malega števila članov uprave.«

Našega dopisnika vže objuba, katero je dal na občinski seji govoru predsedniku, da nekaterih neveljavih incidentov ne bo priobčil v našem listu. Zato naj se g. dopisnik »Slov. doma« blagovoljno obrni na gornji naslov, kjer mu bo lo najbrže namignili, naj ne izjavi, da ne bodo prišle na dan neljube zadeve, ki bi vrgle kaj slabo luč na celotno upravo.

Kar se pa tiče nastavitve pomožnega osebja, pobirajna volarine in tokovine, pa moramo pripomniti, da je to zelo neukusen zaključek krasnega članka, ki nam dokazuje le to, kako globoko je v naših vrstah ukoreninjeno sovraštvo do vseh kamničarjev, ki ne trobijo v vaš rog. Osebnostna maščevanja, katero ste pokazali v zadnjem času se opetovano, vam je nasloda. Uničiti svojega nasprotnika, to je vaše gozlo, pa če je treba v ta namen seči po kakršnemkoli sredstvu. Prokletstvo nad onim, ki bi si darzil dvigniti glas proti vaši vzvišeni »premoči«, ki mora iskati pomoči za zmago v vaseh, ki ne spadajo k mestu. — Pa drugič se kaj več, gospođe!

Radioprogram

Četrtek, 7. oktobra

12: Slavni glasovi (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Koncert radijskega orkestra. — 14: Vreme, borza. — 18: Koncert radijskega orkestra. — 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarik). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Svez. Škola kraljevina Jugoslavije. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: I. ura slovenske zborovske glasbe. Sodelujejo: Pevski zbor »Sloga«, radijski orkester in g. Srečko Koporec (uvodna beseda). Dirigent: Heri Svetel. — 21.30: 30 minut za ples (plošče). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Flauta solo, izvaja g. Filip Bernard. — Konec ob 23. uri.

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Roman

Grof mu je pomolil bankovec. Častnik je priložil svoj bankovec in položil oba na postajenačelnikovo mizo.

— V desetih minutah mora vlak odpeljati! — je zapovedal.

Ker je pa postajenačelnik odprl usta, da bi še ugovarjal, je major potrkal s palico po bankovcih:

— Samo še deset minut je časa, — ga je opozoril. — Za vsako minuto vam odtegnem en dolar.

Postajenačelnik je urno odhlačil na peron.

— In najmanj umazan vagon! — je zaklical major za njim.

Ko je »brzovlak« ob pol devetih med silnim škripanjem koles odhajal s kolodvora, je manjkalo samo še nekaj minut do desetih.

★

Vlak je vozil po ravni prepeženi s prekopi in posuti s kočami iz gline in trave. Vse kočje so bile ograjene z visokimi bambusovimi plotovi. Ravna se je zdel mrtva. Tu pa tam je gnulo med štirimi

106

koli človeško truplo, kajti Kitajci nimajo navade pokopavati mrtvih v zemljo.

Major ni govoril. Samo kadil je in kadil. Kmalu popoldne je začutil grof lakoto, ker že od jutra ni bil ničesar zavžil.

— Oprostite, — se je obrnil na častnika, — ali bi mi mogli povedati, na kateri postaji bo priklopljen jedilni voz?

— Jedilni voz?

— Da, rad bi obedoval v njem.

Major se je zakrohotal. Zares, njegov sopotnik se ni dobro navedel na pot v nadi, da bo med potjo priklopljen jedilni voz? ... Pri tej misli so majorju od smeha solze zalile oči.

De Brancelin mu je pokazal vojni red, kjer je bilo navedeno pričakovanje potrjeno.

— Da, to je bilo v časih, ko so pripadale železnice angleški družbi. Kitajski jih je odkupila in zdaj jih upravlja generati. Torej...

Potrkal je s palico na steno sosednega kupeja. Prihital je vojak, da bi izpolnil njegovo povetje.

— Obložene kruhke! Claret!

Takoj je prinesel tri obložene kruhke in steklenico belega vina iz majorjeve torbe.

— Francoski ne znajo potovati, — je menil major in povabil grofa, naj trči z njim.

Robert je rade volje sprejel povabilo. Govorila sta o raznih stvareh. Ko se je pa vlak ustavil na postaji Lo-Kia-Pang, je Anglež vprašal Roberta:

— Ali se peljete še naprej?

— Da, v Su-Ceu.

— Torej imate še kakih sedemintrideset milj poti pred seboj.

Ostalo je bilo še nekaj obloženih kruhkov. Major je pogledal na uro in brž izračunal.

— Spravite jih za večerjo, to bo gotovo pametneje.

Sicer je pa pretiraval, ker ura še ni bila štiri, ko je vlak prispel v Kwan-Ti-Li, kjer vodi železnica proga sporedno z Velikim cesarskim prekopom, držnim od severa proti jugu ob utrdbah do Su-Ceu.

Komaj dobro miljo daleč so se že videla poslopja pristanišča v Su-Ceu in Robert je bil že ves nestrpen, kajti vlak se je kar na lepem ustavil pred postajo in naenkrat se je pojavila na pragu kupeja senca.

— Štefan! ... Kje je lady Hawkstonova?

Orjak je pozdravil grofa in čeprav ni odgovoril na njegovo vprašanje, so izražale njegove oči, oči svestega psa, brezumno udanost tistemu, ki je bil rešil njegovo gospodarico. Potem je stopil v kupe, vzel prtljago in namignil Robertu, naj mu sledi.

Tebi nič meni nič je prepežal Štefan bambusovo ograjo okrog postaje in krenil proti prekopu. Na valovih se je zibal krasen motorni čoln iz mahagonjevega lesa. Spredej je bila zaprta salonska kabina in grof je opazil, kako se je zavesa na enem okencu nekoliko odgnila in naproti se mu je zamajeval dobro znani obraz... Vse, kar se je bilo nabralo grenkega in trpkoga v Robertovem srcu, se je razpršilo in v enem skoku je bil v čolnu.

— Staša!

— Moj Robert!

— Končno sem te našel!

— Končno sva skupaj!

Nobenega sledu po očitkih ni bilo v njenem pozdravu. To je bila zares tista Staša, kakršno je videl pred seboj, ko je dobil njeno pismo, Staša, kakor jo je poznal, drhtečo od ljubezni v njegovem strastnem objemu in o kakršni si skoraj že več ni upal sanjati.

— Potrpi, dragec moj! Da, tvoja sem, toda počakajti morš. Kaj bi rad vedel? Da-li te ljubim? Še nikoli te nisem tako ljubila, kakor zdaj...

... Sicer pa, je nadaljevala, — mar sem te sploh kdaj nehal ljubiti?

— Ti pore nica! Drznila bi si trditi...

— Ali dvomiš?

Privila se je k njemu, mu položila glavo na prsi in mu ponudila svoje oči.

— Še danes pred večerom boš nehal dvomiti. In ko jo je hotel krepkeje objeti, se mu je izvil iz objema:

— Ne, pozneje. Potrpi — ne vprašuj me! Naročila je nekaj Štefanu in zaprla vrata kabine. Čoln se je lahko stresel, motor je zapej in že so hiteeli bregovi prekopa mimo zaves na okencih. Čoln ju je odnašal a seboj.

— Kam me peljate?

— Boš že videl.

— Zakaj si me pa povabila na sestanek v Su-Ceu?